БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 50 (19.721). • 1987 йил 28 февраль, шанба • Баҳоси 3 тийин.

ҲУҚУҚИЙ ТАРБИЯ

Меҳнаткашлар кенг оммасининг ижтимоий активлиги ошиб бормоқда. Бунёдкорлик ишларида, камчиликлар, суиистеъмоллар, салбий ҳолатларни бартараф этишда, ҳуқуқимиз ва ахлоқимиз нормаларидан чекинишларни тугатишда бу тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. Партия мана шуни назарда тутиб, социалистик қонунчиликни яна ҳам мустаҳкамлаш, совет кишиларининг ҳуқуқий тарбиясини такомиллаштиришга алоҳида эътибор бераётир.

«Партия, — деб таъкидланади КПСС Программасида, — шахсда юксак гражданлик туйғусини, совет қонунларига ва социалистик турмуш қоидаларига ҳурмат, социалистик қонун бузилишининг ҳар қандай кўринишларига муросасизлик, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишда актив қатнашишга шай бўлиб туриш туйғусини тарбиялашга катта аҳамият беради». Шунга кўра КПСС XXVII съездининг аҳолини ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялашни такомиллаштириш тўғрисидаги кўрсатмасини бажара бориб, республика партия комитетлари, ҳуқуқ-тартибот органлари ўзларининг бу борадаги ишларини сезиларли жонлантирмоқдалар. Салбий ҳолатларни бартараф этиш, социалистик қонунчиликни бузиш, порахўрлик, кўзбўямачилик, қўшиб ёзишларга чек қўйиш йўлида кейинги йилларда собитқадамлик билан амалга оширилган тадбирлар дастлабки ижобий самараларини бераётир. Социал-сиёсий муҳит соғломлашиб, социалистик қонунчилик мустаҳкамланмоқда.

Мана шу кенг кўламли жараёнда аҳолининг совет қонунларини, социалистик турмуш нормаларини яхши билиши ва уларга оғишмай риоя этишининг аҳамияти ортиб бораётир. Шу боис кўпгина партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, ҳуқуқ-тартибот органлари, бир қатор министрликлар ва идоралар ҳуқуқ билимлари пропагандасини ташкил этишга эътиборни кучайтираётирлар. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини оширишнинг хилма-хил усул ва услубларидан тобора фаол фойдаланилаётир.

Хусусан, Тошкент областида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бу ерда ҳуқуқ-тартиботни бузиш ҳолларининг олдини олиш комплекс программаси асосида муҳим тадбирлар кўриляпти. Асосий эътибор аҳолининг ҳуқуқий билимларини изчил ошириб боришга қаратилаётир. Ҳуқуқ-тартибот органларининг ходимлари меҳнат коллективларида, истиқомат жойларида лекция ва суҳбатлар билан чиқмоқдалар. Савол-жавоб кечалари, хилма-хил лекторийлар ташкил этиляпти.

Лекин «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясига келаётган хат-хабарлар шундан ҳам далолат бермоқдаки, бу ғоят муҳим иш ҳали ҳамма ерда ҳам изчиллик, самарадорлик касб этмаган. Бу борада «Билим» жамиятининг жойлардаги ташкилотлари айниқса суст иш олиб бормоқдалар. Республикада бор-йўғи 272 та ҳуқуқ билимлари халқ университети ва 216 та факультет ташкил этилган, холос. Лекин уларнинг кўпчилигида машғулотлар мунтазам ўтмайди, уларга жуда кам тингловчилар жалб этилган.

Самарқанд, Андижон, Сурхондарё, Сирдарё, Наманган областларида ҳуқуқ билимлари суст пропаганда қилинаётир. «Билим» жамияти Самарқанд область ташкилотининг бу соҳадаги ишида кўзбўямачилик, ошириб ёзиш фактлари мавжуд. Ҳуқуқ билимлари халқ университетлари тингловчилари орасида ишчилар, колхозчилар кам. Тематик планларда гражданлик, меҳнат ва маъмурий ҳуқуқни ўрганиш кўзда тутилмаган.

Шуни унутмаслик керакки, ҳуқуқ билимларини пропаганда қилишда лекциялар ўқишни йўлга қўйиш билангина кифояланиш ярамайди. Халқ университетларида ўқувнинг практик, семинар машғулоти, консультациялар, мунозаралар ўтказиш сингари актив формаларидан фаол фойдаланмоқ зарур.

Давлат органлари, шу жумладан, ҳуқуқ-тартибот органлари ва жамоат ташкилотларининг меҳнаткашлар кенг қатлами ҳуқуқий тарбиясини ташкил этиш борасидаги ишларини мувофиқлаштириб боришга ҳамиша ҳам етарли эътибор берилмаётир. Кўпгина область, шаҳар ва районларда бу ишни мувофиқлаштирувчи методик кенгашлар расмият учунгина ташкил этилган. Бу эса ўзибўларчилик, хотиржамликка олиб бораётир.

Адлия бўлимлари, милиция, прокуратура ва суд органлари аҳолининг ҳуқуқий тарбияси билан бевосита шуғулланишлари лозим. Савол-жавоб кечалари, ҳуқуқшунослар даврасидаги суҳбатлар, очиқ хатлар куни, Ягона сиёсий кун сингари бевосита мулоқот формалари бу ишда кенг ўрин эгаллаши зарур.

Маъмурий органларнинг ходимлари, «Билим» жамияти аъзолари ҳуқуқий билимларни пропаганда қилишда ишчанликни, ташаббускорликни кучайтиришлари талаб қилинади. Ҳамма тадбирлар меҳнат коллективлари, истиқомат жойларидаги аҳвол билан узвий боғлиқ ҳолда олиб борилиши муҳимдир. Юзакичилик, расмиятчилик, хотиржамлик кўринишлари бу ишнинг табиатига тамомила ёт. Совет қонунларини, социалистик турмуш тартиб-қоидаларини меҳнаткашларга муфассал тушунтириб беришдек олижаноб иш ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари учун профессионал бурч, хизмат тақозосига айланиши керак. Социалистик мулкни муқаддас билиб сақлаш, чайқовчилик, порахўрлик, безорилик, ичкиликбозлик, гиёҳвандликка қарши лекция ва суҳбатлар мунтазам тус олиши лозим. Меҳнат коллективларида юридик хизматни янада такомиллаштириш шарт, токи ҳар бир меҳнатчи ўзини қизиқтирган саволларга батафсил ва асосли жавоб олсин.

Ҳуқуқ билимларини оммалаштиришда министрликлар, идоралар анчагина имкониятларга эгадирлар. Ана шундан оқилона фойдаланиш, тадбирбозликка қатъиян барҳам бериш, самарадорлик, пировард натижани асло эътибордан тушириб қолдирмаслик керак. Бу зарур ишда идоралараро амалий ҳамкорликни кескин яхшилаш айниқса муҳимдир.

Социал адолат принципига нечоғли риоя этилиши, сўз билан амалий ҳаракатлар орасида узилишлар бўлмаслиги ҳуқуқий тарбияда самарадорлик омилидир. Ҳеч бир салбий факт, ҳеч кимнинг бирор ўринсиз хатти-ҳаракати принципиал, қонуний баҳо олмай қолмаслиги лозим. Қуруқ ташвиқотчилик фаолияти умуман тарбия ишига, хусусан, ҳуқуқий тарбияга кўмаклашмайди. Меҳнат коллективлари, хўжалик раҳбарлари, маъмурий органлар, жамоат ташкилотлари қонунда кўзда тутилган чораларни қатъият билан амалга оширишга бурчлидирлар.

Социалистик қонунчилик, совет гражданларининг ҳуқуқлари ва бурчлари ҳақида оммавий лекциялар туркумини тайёрлаш, оммабоп рисолалар, кўргазмали агитация воситалари чоп этишнинг ҳозирги аҳволи мутлақо талабга жавоб бермайди. Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениеси, барча ижодий союзлар бу борада ягона комплекс план асосида иш олиб бормоқлари зарур.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ҳуқуқий тарбияга тааллуқли ҳамма ишларни мувофиқлаштириб олиб боришлари керак. Шу мақсадда пропаганда ва агитациянинг барча воситаларидан уйғун равишда, оқилона фойдаланмоқ лозим, токи қандай жиноят ёки хатти-ҳаракат учун қандай чора кўрилишини ҳар бир киши яхши билиб олсин. Бу текинхўрлик, меҳнатсиз даромадлар, ташмачиликка, социалистик мулкни талон-торож қилишнинг бошқа ҳар қандай кўринишларига қатъиян барҳам беришнинг зарур шартидир.

Ҳуқуқ билимлари пропагандасида матбуот, радио ва телевидение алоҳида ўрин тутмоғи даркор. Матбуот чиқишлари, радио эшиттиришлари, телекўрсатувлар фақат «Инсон ва қонун» цикли билангина кифояланиб қолмаслиги муҳимдир. Шу мақсадни кўзлаб маҳаллий радиоэшиттириш, район, шаҳар ва кўп тиражли газеталар имкониятларидан ҳам ўринли фойдаланиш керак.

Ҳуқуқий тарбия мунтазам, малакали, юксак профессионал савияда олиб борилсагина кутилган самарани бериши мумкинлигини ҳамиша ёдда тутайлик. Мана шундагина кундалик ҳаётимизда социалистик қонунчиликка, тартиб-қоидаларга оғишмай риоя қилиш таъминланади. Мана шундагина совет кишиларининг, В. И. Ленин таъбири билан айтганда, ҳамма нарсани билган ва ҳамма нарсадан хабардор бўлган меҳнаткашлар оммасининг ижтимоий активлиги, бунёдкорлик ғайрат-ташаббуси шаффоф булоқдек жўш ураверади.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига

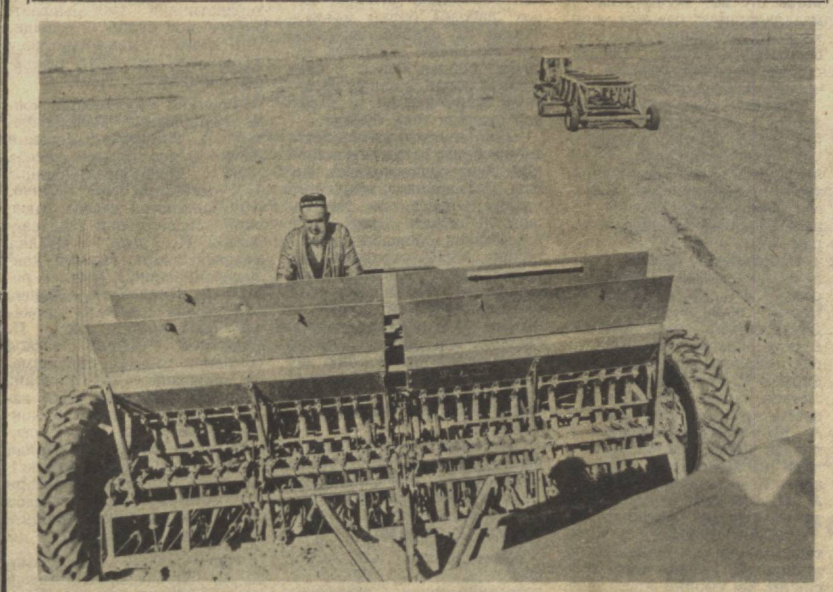

Ғузор районидаги Охунбобоев номли совхозда беда экиш бошлаб юборилди. Хўжаликнинг Файзулла Рўзиев бошлиқ озуқачилик бригадаси механизаторлари биринчи бўлиб ўз агрегатларини далаларга олиб чиқдилар.

Суратда: Ф. Рўзиев бошлиқ бригадада беда экилмоқда.

Ш. ШАРОПОВ фотоси (ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўртоқ М. С. Горбачевнинг Латвия ва Эстония иттифоқдош республикаларига қилган сафари, партия активлари ҳамда меҳнаткашлари билан ўтказган учрашув ва суҳбатларининг якунлари юзасидан берган ахборотини муҳокама қилиб, маъқуллади.

Меҳнат коллективларида, бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган фикрлашувлар, қайта қуришнинг энг муҳим масалалари юзасидан ишчилар, колхозчилар билан, инженер-техник ходимлар, ижодкор зиёлиларнинг вакиллари ва студентлар билан ўтказилган суҳбатлар КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорларини рўёбга чиқаришда шу республикаларда вужудга келтирилган моддий-техникавий, маданий ва маънавий потенциалдан тўлиқроқ фойдаланишда муҳим аҳамиятга эгадир. Иқтисодий ва социал қурилиш, социалистик демократияни авж олдириш, партия органларининг, жумладан уларнинг район бўғинининг қайта қуришдаги роли ва ўрнини кучайтириш масалаларига доир принципиал йўл-йўриқлар барча партия ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг фаолиятида амалий равишда қўлланилиши лозим.

М. С. Горбачев билдирган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олиб, партия, давлат ва хўжалик ташкилотларининг КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш, 1987 йилги план топшириқларини адо этишга коммунистларни, барча меҳнаткашларни сафарбар қилиш соҳасидаги ишларни кучайтириш чораларини кўришлари зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Тегишли давлат ва хўжалик органларига саноатдаги асосий ишлаб чиқариш фондларини янгилаш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш, социал соҳани ривожлантириш, Латвия ва Эстония ССР корхоналарини материал-техника билан таъминлашни яхшилаш масалаларини кўриб чиқиб, зарур тадбирларни амалга ошириш топширилди.

Сиёсий бюро Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитетининг ушбу масала юзасидан қабул қилган қарорида қайд этиб ўтилганидек, Октябрнинг 70 йиллиги — совет халқининг улкан байрами, социализм тарихий ютуқларининг кўригидир. Айни вақтда бу шундай бир марра бўлиб, босиб ўтилган йўлнинг якунлари ва сабоқларини, жаҳонда рўй бераётган ўзгаришларни, совет жамиятини ривожлантиришнинг ҳозирги ниҳоятда муҳим босқичида унинг олдида турган янги вазифаларни мана шу марра чўққисида туриб идрок этиш лозим бўлади.

Юбилейга тайёргарлик коммунистлар ва партиясизларнинг, ёшларнинг, мамлакат барча меҳнаткашларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини юксалтиришга фаол кўмаклашишига қаратилган сиёсий, ташкилий, идеологик характердаги чора-тадбирлар белгиланди. Октябрь революцияси зафарлари билан совет жамияти турмушининг барча томонларини ўз моҳиятига кўра ҳозиргидек революцион тарзда ўзгартириш ўртасидаги узвий алоқани кўрсатиб бериш муҳимлиги таъкидланди. Пропагандани ҳақиқат ва реализм позицияларида туриб олиб бориш, камчиликларни дадил очиб ташлаш, шу камчиликларни бартараф этиш учун қатъий курашга, социализмни такомиллаштириш, КПССнинг программавий мақсадларига эришиш соҳасида астойдил ишлашга меҳнаткашларни сафарбар қилиш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномаси маъқулланди, бу Мурожаатнома матбуотда эълон қилинади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг колхоз бозорлари ишини яхшилаш чоралари тўғрисидаги қарори қабул қилинди. Қарорда колхоз бозорларининг моддий базасини анча мустаҳкамлаш, уларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олиб келиб сотишни кўпайтириш, шунингдек аҳолининг таъминотини яхшилашга ва бозор нархларини пасайтиришга амалий равишда иқтисодий таъсир ўтказишга қаратилган бошқа баъзи тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилган. Колхоз бозорларини СССР Савдо министрлиги ва иттифоқдош республикалар Уй-жой-коммунал хўжалиги министрликларининг қарамоғидан матлубот кооперацияси ташкилотларининг қарамоғига топшириш мақсадга мувофиқ, деб топилди. Колхоз бозорларига раҳбарлик қилиш, уларнинг ишлаши учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш ҳамда матлубот кооперациясининг ташкилотлари билан бир қаторда колхоз бозорларининг моддий-техника базасини ривожлантириш учун бутун масъулият тўла-тўкис иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари ҳамда халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари зиммасига юкланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси КПСС ҳамда Совет давлатининг ички сиёсатига ва ташқи сиёсий фаолиятига доир бошқа баъзи масалаларни ҳам кўриб чиқди.

ПУДРАТЧИ ОИЛА

Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхози сут-товар фермаси аъзолари 1987 йилнинг дастлабки ойидан бошлаб пудрат усулида ишлашга ўтдилар. Фермадаги мавжуд соғин сигирлар бу ерда ишловчи оила аъзоларининг сони ва уларнинг шароитларига қараб тақсимлаб берилди.

Пудрат асосида ишловчи бригадалар аввало янги усулнинг ҳамма жиҳатлари билан танишиб чиқдилар. Мавжуд имкониятларни тўла ишга солиб, оз меҳнат билан кўпроқ ва сифатли маҳсулот етиштириш фақат хўжаликкагина эмас, ўзларига ҳам катта наф келтиришини англаб етишди. Шу туфайли фермада йил бошиданоқ сут соғиб олиш ўтган йилгидан кескин ортди.

Айниқса, Фозил Турсунов бошлиқ оилавий бригадада эришаётган ютуқлар қувончли бўлаётир. Оила бошлиғи Фозил ака, унинг турмуш ўртоғи Кароматхон, қизлари Камолот, Малоҳат, Фароғат, Ҳурматой, куёви Илҳомжонларга 150 бош соғин сигир бириктириб қўйилган. Улар ўз ишларини оқилона ташкил этишгани туфайли говмишларнинг сути тобора ошиб бормоқда. Пудратчи бригада аъзолари бу йил ҳар бош соғин сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олишни мўлжаллаётирлар.

Кундалик натижалар бу маррага муддатидан илгари етилишидан дарак беряпти.

Д. ОЛИМОВА,
Андижон области.

СССР КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ XVIII СЪЕЗДИДА

ХАЛҚ — ҚАЙТА ҚУРИШНИ ҲАРАКАТГА КЕЛТИРУВЧИ КУЧДИР

СССР Касаба союзлари XVIII съездининг иши давр руҳи, вазифаларни ҳал этишнинг конкрет, самарали йўлларини қидириб топиш руҳи билан суғорилган. 26 февраль куни съезд делегатлари яна Кремлнинг Съездлар саройига тўпланишди.

Делегатлар ва меҳмонлар **П. Н. Демичев, А. П. Бирюкова, А. И. Лукьянов, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мамлакатдаги энг оммавий жамоат ташкилотининг энг яхши вакиллари докладларни муҳокама қилишни давом эттириб, халқнинг партия белгилаб берган йўлдан қатъий боришга бўлган иродасини изҳор қилмоқдалар. Делегатлар бутун турмушимизни амалий жиҳатдан қайта қуришнинг кенгайтирилган программасини, мана шу муҳим ишда касаба союзларининг М. С. Горбачев съездда сўзлаган нутқида баён этиб берган биринчи навбатдаги вазифаларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш КПСС XXVII съездининг стратегик йўли, халқнинг жонажон ишидир. Съезд делегатлари ўз нутқларида касаба союзларининг меҳнат коллективлари ҳаётида, ишлаб чиқариш ва социал вазифаларни ўзаро узвий боғлиқ ҳолда ҳал этишда актив қатнашиши зарурлигини айтмоқдалар.

Партиямиз ўтказаётган актив социал сиёсат касаба союзларидан миллионлаб кишиларнинг меҳнати ва турмуши, ўқиши ва дам олиши шароитларига боғлиқ бўлган энг муҳим масалаларга янада кўпроқ эътибор беришни талаб қилади. Шу боисдан съезд делегатлари ўз нутқларида касаба союз органларининг фаолиятини талабчанлик билан ва ўз-ўзини танқид асосида таҳлил этиб, жамиятимизни қайта қуришни жадаллаштириш, уни сифат жиҳатидан янги даражага олиб чиқиш учун нималар қилиш кераклиги тўғрисида гапирмоқдалар. Арманистон ССРдаги Гарни қишлоғи участка касалхонасининг бош врачи **К. В. Хачатрян,** Ульяновскдаги «Саноат моллари» бирлашмасининг сотувчиси **В. А. Кириллова,** Ростов область Красноармейск ўрта мактабининг муаллимаси **Н. Н. Белоштентова,** шахмат бўйича жаҳон чемпиони **Г. К. Каспаров** ўз нутқларини мана шу масалаларга бағишладилар.

Уй-жой қурилишини жадаллаштириш ва хизмат кўрсатиш соҳалари ҳамда савдони кенгайтириш, медицина базасини ривожлантириш ва ўқиш, спорт билан шуғулланиш, мазмунли дам олиш учун барча шарт-шароитларни яратиш, ёшлар ва пенсия таъминоти проблемалари — музокаралар давомида манфаатдорлик билан муҳокама қилинаётган масалалар ана шулардан иборат.

Даврнинг ўзи ана шу масалалар комплексини кенг кўламда, революцион тарзда ҳал этиш учун шароит яратди. Социалистик демократизмнинг чуқурлаштирилиши, одамлар тўғрисида ғамхўрлик чинакам улкан умумхалқ ташаббусини вужудга келтирди, бу ташаббусни қўллаб-қувватлаш, уни социал соҳанинг такомиллаштиришга айниқса муҳтож бўлган участкаларига йўналтириш лозим. Масалан, касаба союзлари сиҳат-саломатлик масалалари билан шуғулланар эканлар, ўз фаолиятларини санаторийларга йўлланмаларни тақсимлаш билан чеклаб қўймасликлари керак, юксак унумли меҳнат учун иш жойида ҳам нормал шароит яратиш зарур.

Делегатлар медицина хизмати кўрсатиш савияси тўғрисида гапириб, идораларга ва касаба союзларига қарашли касалхоналар ва шифохоналарда шарт-шароитнинг бир хил эмаслигига эътиборни қаратдилар. Уларни жиҳозланиши жиҳатидан ҳам, қулайлик даражаси жиҳатидан ҳам бир-бирига қиёслаб бўлмайди. Касаба союзларининг ҳамма аъзолари даволаниш ва дам олиш учун бир хил шароитга эга бўлиши керак, деган ишонч билдирилди.

Касаба союзлари, деб таъкидлашди нотиқлар, замонавий технология ва аппаратлар яратилишининг, медицина муассасаларида хўжалик ҳисоби жорий этилишининг ташаббускори бўлиши керак. Қишлоқда даволаш-профилактика муассасалари моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш алоҳида эътиборга муҳтож. Бу соҳада қурилиш жуда секинлик билан, сифатсиз, лойиҳаларда медицина ходимлари меҳнатининг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинмай қурилмоқда.

Соғлом турмушни қарор топтиришда касаба союзларининг роли бекиёсдир. Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ривожлантиришда, аҳолининг санитария-гигиена таълимини тубдан қайта қуришда, уни инсонни маънавий ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш билан уйғун боғлаб олиб боришда касаба союзларининг ёрдами зарур.

Жумладан, халқ хўжалигида бўлганидек, спортда ҳам умумий кўрсаткичлар халақит бераётганлиги уқтириб ўтилди. Бу соҳа ҳақида чуқур анализ қилмай ҳисобот бериш энг катта иллатдир. Масалан, кейинги йилларда сузиш ҳавзалари, стадионлар, теннис майдонлари, шахмат клублари бекиёс ўсганлиги маълум. Аммо ҳозир ҳам кўпгина болалар сузиш ҳавзасидан фойдаланиш, спорт мактабига қатнаш имконига эга эмаслар.

Қайта қуриш шароитида фан-техника тараққиётига алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу сабабли съезд делегатлари ижтимоий ишлаб чиқариш кўламлари ва уни қайта қуроллантириш суръатларини ҳал қилиб берадиган проблемаларга катта эътибор бермоқдалар. Илғор техника ва прогрессив технологияни жорий этишда, маҳсулот сифатини такомиллаштириш, хом ашё, материаллар, ёқилғини тежаш учун курашда, технология ва план интизомига риоя этишда касаба союзлари меҳнат коллективларига янада фаол ёрдам бериши мажбурдир. Бу ҳақда делегатлар — «Камчатрибпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси кема ҳайдовчиси **Е. И. Басов,** Тюмень областидаги Комсомольск ўрмон саноати хўжалиги йириклаштирилган ёғоч тайёрлаш бригадасининг раҳбари **П. В. Попов,** СССР Фанлар академияси Механика проблемалари институтининг директори, Бутуниттифоқ илмий-техника жамиятлари кенгашининг раиси **А. Ю. Ишлинский** ўз нутқларида гапирдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 26 февралда бўлиб ўтган мажлисида Тошкент шаҳар халқ депутатлари Советларининг меҳнаткашларни Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олишга сафарбар этиш ишлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Президиумда таъкидландики, республика пойтахти халқ депутатлари Советлари ва уларнинг ижроия органлари партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми қарорларига амал қилиб, меҳнаткашларни шонли санани муносиб кутиб олишга сафарбар этиш чора-тадбирларини кўрмоқдалар, экономика ва социал соҳага раҳбарликни яхшиладилар, омманинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантирмоқдалар, меҳнат коллективларида ва аҳоли истиқомат жойларида ишларни кучайтирмоқдалар. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик коллективлар ва айрим меҳнатчиларнинг юксак социалистик мажбуриятларида ўз ифодасини топмоқда.

Шу билан бирга Улуғ Октябрь юбилейини муносиб кутиб олишга меҳнаткашларни сафарбар этиш имкониятларидан ҳали тўла фойдаланилмаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Тошкент шаҳар Совети, район Советларининг ижроия комитетлари социалистик мусобақани кенг ривожлантириш, инсон омилини активлаштириш борасидаги ишларини касаба союз, комсомол, бошқа жамоат ташкилотлари билан яхши мувофиқлаштирмаётирлар. Илғор тажрибани оммалаштиришга, ошкораликни таъминлашга кам эътибор берилмоқда, депутатларнинг ва бутун жамоатчиликнинг кучи 1987 йил давлат планлари ва мажбуриятларини бажаришга чинакам сафарбар қилинмаган.

Мусобақа расмият учунгина ташкил этилганлиги, Советлар хўжалик раҳбарларига нисбатан тегишлича талабчанлик қилмаётганликлари натижасида мажбурият бўйича маҳсулот етказиб беришни ҳисобга олганда шаҳар саноати маҳсулот реализация қилиш январь ойи планини бажармади. Ҳар тўрт корхонадан бири январь ойи планини уддалай олмади. Истеъмолчиларга 8,4 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилди. Меҳнат унумдорлиги ва товар маҳсулот ишлаб чиқаришнинг планлаштирилган ўсишига эришилмади. Бир қанча район ижроия комитетлари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилишини таъминламадилар. Шаҳар қурилиш ташкилотлари ўз имкониятларидан паст даражада ишламоқда, савдо, маиший ва коммунал хизмат, транспорт корхоналарининг фаолияти ҳали ҳам меҳнаткашларда жуда кўп эътироз туғдирмоқда.

Президиум Тошкент шаҳар Совети ва унинг ижроия комитети зиммасига район Советлари, уларнинг бўлимлари ва бошқармаларининг ташкилотчилик ҳамда оммавий-сиёсий ишларини янада кучайтириш, ишни қайта қуриш, шаҳарни социал-иқтисодий ривожлантиришга раҳбарлик қилишдаги, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун юбилейолди социалистик мусобақасини ташкил этишдаги камчиликларни бартараф этиш учун амалий чораларни кўриш вазифасини юклади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети халқ маорифи ва маданият комиссиясининг республика Кинематография давлат комитетининг аҳолига кино хизмати кўрсатишни ташкил этиш ишлари тўғрисидаги хати кўриб чиқилди. Президиум маданий ҳаётнинг бу ғоят муҳим соҳасида жиддий камчиликлар борлигини таъкидлади. Совет кино санъатининг улкан тарбиявий ролига етарли баҳо бермаслик, кинематографияга коммерсия нуқтаи назаридан ёндашиш, кинотеатрлар тармоғини кенгайтиришга ажратилган давлат маблағларидан қониқарли фойдаланмаслик, реклама ишининг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги кинозалларга одамлар келишининг кескин камайиб кетишига, раҳбар органларнинг болалар ва ўсмирларга кино хизмати кўрсатишни ташкил этиш тўғрисидаги кўрсатмаларининг барбод бўлишига, Ватанимизда яратилган энг яхши кинолenталар кўрсатилмай қолиб, репертуар сиёсати қўпол равишда бузилишига олиб келди. Республика Кинематография давлат комитети системасида давлат маблағларини қонунга хилоф равишда сарфлаш ва тўғридан-тўғри ўғирлаш фактлари тугатилган эмас.

Кўрсатилган бу камчиликлар кўп даражада кадрлар билан ишлашдаги нуқсонлар оқибати эканлиги таъкидлаб ўтилди. Кўпгина кинолаштириш муассасаларига тегишли тайёргарлиги, бадиий диди, сиёсий сезгирлиги етишмайдиган, етарли билимга эга бўлмаган ходимлар бошчилик қилмоқдалар. Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ҳам репертуар сиёсатига ёмон раҳбарлик қилмоқдалар, кинолаштириш системасида моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва кадрлар тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаяптилар. Ҳозирги вақтда республикадаги 5,5 мингта аҳоли пунктида, шу жумладан 32 та район марказида мунтазам кино кўрсатиш ташкил этилмаган.

Президиум Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети (ўртоқ А. О. Тўраев)нинг аҳолига кино хизмати кўрсатишни ташкил этиш хусусидаги ишларини қониқарсиз, деб топди ва ундан ҳамда комитетга бўйсунувчи органлардан ўз фаолиятини тубдан қайта қуриб, оммани коммунистик руҳда тарбиялаш манфаатлари йўлида кино санъати имкониятларидан мумкин қадар тўла фойдаланилишини таъминлашни талаб қилди. Республика министрликлари ва идораларига ҳам тегишли топшириқлар берилди.

Президиум республикани кўкаламзорлаштириш, ўрмонзорлар барпо этиш, чўлларни дарахтзор қилиш, боғлар барпо этиш, шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктларини ободонлаштириш ишларини кенг авж олдириб юбориш мақсадида Ўзбекистон ССРда ҳар йили ўрмон ва боғ барпо этиш икки ойлигини ўтказиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Ушбу масала юзасидан қарор матбуотда эълон қилинади.

Мажлисда республика давлат ҳаётининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

ХАЛҚ—ҚАЙТА ҚУРИШНИ ҲАРАКАТГА КЕЛТИРУВЧИ КУЧДИР

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Меҳнатчининг янги техника, электроникага муносабати мураккаб жиҳатлардан биридир. Меҳнат коллективлари буларнинг ҳаммасини ўзлаштириш ва улардан самарали фойдаланишга қанчалик тайёр? Бунга мисол келтирилди: Челябинскдаги В. И. Ленин номли трактор заводида янги машина-ускуналарни жорий этиш олдин жуда кўп қийинчиликларни келтириб чиқарди — ҳамма ҳам бу машина-ускуналар билан бирданига ишлаб кета олмади. Тракторсозлар дарсликларни қўлга олишга мажбур бўлдилар. Оммавий равишда малака оширишни тезкорлик билан ташкил этишда корхона касаба союз ташкилоти катта роль ўйнади.

Халқ хўжалиги ҳамма тармоқларини кенг реконструкциялаш турдош корхоналарнинг ўзаро муносабатлари мутлақо янги даражага чиқарилиши зарурлигини тақозо этмоқда. Конструкторлик ечимларининг сифатсизлигига, кўпинча янги машина ва механизмларда ҳам бўладиган нуқсонларга, бу машина ва механизмларни олаётган металлурглар ва тўқимачилар, қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ва химиклар кутаётган самараларни ололмай қолаётганликларига ортиқча тоқат қилиб бўлмайди.

Агросаноат комплекси тармоқларини техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш, айниқса, муҳимдир. Бу соҳада ҳам идоравий тарқоқликка, иш самарадорлигини пасайтирадиган тўсиқларга қатъиян барҳам бериш керак, дейишди делегатлар.

«Реконструкциялаш планлари — ишчи назоратида». Горький автомобилсозлари ана шундай ташаббус билан майдонга чиқдилар. Бу ташаббуснинг таъсирчанлиги кўп жиҳатдан бирлашма касаба союз ташкилоти реконструкциялашнинг бориши тўғрисида доимий ғамхўрлик қилаётганлиги натижасидир. Бироқ, деб таъкидлашди делегатлар, мамлакат кўпгина корхоналарида горькийликларнинг ташаббуси ҳали етарлича қўллаб-қувватланмаяпти.

Меҳнаткаш инсоннинг манфаатлари, қувончлари ва ташвишлари билан биргаликда унинг бутун ҳаёти ҳамиша касаба союзларининг диққат марказида бўлиши керак. Одамлар билан иш олиб бориш бошқа ҳар қандай соҳадан кўра кўпроқ сохтачиликни, «ялписига» ёндашишни ёқтирмайди.

Шу сабабли тарбиявий ишларни такомиллаштириш, интизомни мустаҳкамлаш, уюшқоқликни ошириш, бўшашувчанлик ва ўзибўларчиликка, ичкиликбозлик ва алкоголизмга муросасиз бўлиш масалалари ҳозир ғоят кескин бўлиб бормоқда. СССР Фанлар академияси вице-президенти, хушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти Марказий кенгашининг раиси **Ю. А. Овчинников**, Қозоғистон касаба союзлари республика Советининг раиси **Э. Жақсилиқов**, уруш ва меҳнат ветеранлари Бутуниттифоқ Советининг раиси **К. Т. Мазуров**, бошқа нотиқлар ўз нутқларида ана шу масалаларга тўхталиб ўтдилар.

Мамлакатимизда ўтказилаётган турмушнинг ҳамма соҳаларини демократлаштиришнинг асосий моҳияти жамият барча аъзолари манфатлари ва коллектив куч-ғайратлар бирлигини таъминлашдан иборат, деб таъкидлашди делегатлар. Омманинг ташаббуси ва ижодкорлигига таяниш, социалистик ўз-ўзини бошқаришни ривожлантириш, меҳнат коллективларининг энг муҳим муаммоларини ошкоралик, танқид ва ўз-ўзини танқид вазиятида ҳал этиш, социал адолат принципларига қатъий амал қилиш — буларнинг ҳаммаси коллективда шундай маънавий-сиёсий муҳитни вужудга келтирадики, унда ҳар бир киши ғоят самарали меҳнат қилади, ўзини мамлакатнинг соҳиби, бошқариш ва ҳал этишга қодир, деб ҳис этади.

Шу билан бирга нотиқлар ҳамма жойда ҳам касаба союз ташкилотлари барча янги, илғор нарсаларнинг тарафдорларига айланмаганликларини айтиб ўтдилар. Қишлоқда иш олиб бораётган касаба союзлари бу ишни жуда кескин авж олдирмоқдалар. Масалан, Озарбайжонда сигирлардан умуман республикадагига нисбатан 1,5 баравар кўп сут соғиб олаётган энг яхши ходимларнинг тажрибаси оммалаштирилмаяпти.

Ҳозирги даврда социалистик мусобақанинг вазифаси қайта қуриш илғорлари тажрибасини умум мулкига айлантиришдан иборат, деб таъкидланди съездда. Металлургия саноати энг яхши мастерлари, бригадирлари намунаси ана шундай ишлашнинг таъсирчанлигига мисол бўла олади. «Запорожсталь», «Красний Виборжец» заводлари ва бошқа корхоналардаги қолоқликни тугатишга ёрдам бериш учун илғорлардан 500 киши қолоқ участкаларга ўтди. Улар бу корхоналар қарзи биринчи кварталдаёқ тўланиши каби мураккаб вазифани ҳал этишда коллективларга ёрдам бермоқдалар.

Партия, халқ касаба союзларининг янада фаол ишлашидан манфаатдордирлар. Даврнинг бу талабига энг оммавий жамоат ташкилотининг аъзолари ғоят масъулият билан қарашлари керак, деб таъкидланди съездда.

Съездда ишчанлик, муҳокама қилинаётган проблемаларга танқидий муносабат муҳити вужудга келди. Металлургия саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси **И. И. Костюков**, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. И. Мироненко**, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раиси **А. П. Думачев**, бошқа нотиқлар ўз нутқларида ўткир долзарб масалаларни ўртага қўйдилар.

Улар касаба союз ташкилотларининг жанговарлигини ошириш, демократик асосларни дадиллик билан ривожлантириш, қоғоз билан эмас, балки одамлар билан иш олиб бориш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Касаба союз ишига ишонч ҳали етишмаслиги сир эмас, деб таъкидлашди нотиқлар. Бу эса ВЦСПСдан бошланмоқда. Қуйи ташкилотлар ҳал қиладиган кўпгина масалаларни — штатлар, структура ва бошқа масалаларни ВЦСПСда ҳал қилишга уринмоқдалар. ВЦСПС жойлардаги ҳар бир қадамни белгилаб бериш ўрнига умуман сиёсатни белгилаб бериши керак. Ана шундагина активлар юқоридан қоғоз келишини кутмасдан тезроқ, самаралироқ ҳаракат қиладилар. Аппаратнинг баъзи ходимлари орасида ҳар қандай ностандарт ҳолларни «Бунга ўхшаган нарсани кўрмаганмиз», қабилида рад этиш керак, деб қоғозга ёзилмаган қонун амал қилаётганлиги таъна билан айтилди.

Делегатлар яна бир муаммони — тармоқ касаба союзлари марказий комитетлари билан касаба союз Советлари ишидаги тарқоқликни ҳам тилга олиб ўтдилар. Структурани кўр-кўрона эмас, балки амалий тарзда қайта қуриш керак. Меҳнат коллективларига катта мустақиллик берилди. Корхоналарнинг касаба союз комитетлари ҳам ана шундай даражада мустақил бўлиши керак.

Касаба союзлари бошқа ташкилотлар билан мустаҳкам алоқада иш олиб бориб, маҳкамачилик тўсиқларини синдириб ташласаларгина мақсадга эришадилар. Касаба союз ва комсомол ташкилотлари истеъдодли ишчиларни, ишлаб чиқаришнинг ёш ташкилотчиларини, қайта қуриш учун жавобгарликни ўз зиммасига олишга тайёр бўлган кишиларни биргаликда қидириб топишлари ва уларни қўллаб-қувватлашлари керак.

Барча поғоналардаги касаба союз комитетларининг ёшларнинг, жумладан, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг эҳтиёжларига эътиборсизлик билан қараётганликлари фактлари кўрсатиб ўтилди. Бу билим юртларида ўқишнинг биринчи кунидан бошлабоқ ўсмир касаба союзнинг аъзоси бўлиб қолади. Тўрт миллиондан иборат мана шу бўлажак ёш ишчиларга алоҳида ғамхўрлик керак. Ҳолбуки, кўпгина билим юртларида таълим базаси заиф, спорт заллари ва ётоқхоналар йўқ, устахоналар етишмайди. Мана шу ва бошқа зарур масалаларнинг базавий корхоналар томонидан ҳал этиб берилишига касаба союзларининг таъсири ҳозирча унчалик сезилмаяпти.

Касаба союзлари социалистик мусобақани қайта қуришга кўпроқ жўшқинлик бахш этишлари, уни янада таъсирчан қилишлари, ҳозир халқимиз олдида турган вазифаларга имкони борича яқинлаштиришлари керак.

Озарбайжон касаба союзлари республика Советининг раиси **Л. Х. Расулова**, Пермь областидаги «Ф. Э. Дзержинский номли машинасозлик заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бригадири **Г. П. Трапезникова**, Латвия касаба союзлари республика Советининг раиси **А. К. Зитманис**, машинасозлик ва приборсозлик ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси **А. Я. Рибаков** ўз нутқларида шу фикрни айтдилар.

Расмиятчиликдан, чора-тадбирларни қалаштириб ташлашдан, меҳнат мусобақасининг ўз умрини яшаб бўлган эски метод ва усулларидан қатъият билан воз кечиб, мусобақанинг янги, илғор формаларини тинимсиз ғайрат билан қидирмоқ керак, дейишди нотиқлар. Кундалик тажрибада бундай формалар оз эмас. Жумладан, корхоналарда тузилаётган сифат группалари ва тўгараклари шулар қаторига киради. Касаба союз аъзолари шу группа ва тўгараклар орқали ишлаб чиқаришга актив таъсир ўтказмоқдалар.

Делегатлар фаолиятнинг пировард якунларини кўзда тутувчи самарали меҳнат беллашуви намуналарини айтиб бердилар. Илғор коллективлардаги иш натижаларига бериладиган баҳо аниқ мезонларга кўра: технология интизомига риоя этилишига, давлат олдидаги ва шериклар олдидаги шартномавий мажбуриятларнинг бажарилишига, маҳсулот ва хизматларнинг таннархини камайтиришга, уларнинг сифатини оширишга қараб белгиланади. Мана шундай шароитда мусобақа бошқарув ва хўжалик юритиш механизми билан бир бутун қилиб бирлаштириб юборилади, у тобора демократик тус олади, чунки мусобақа қатнашчилари илмий ишлаб чиқилган нормативлар асосида социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар ва ҳимоя этадилар.

Илғор тажрибани оммалаштириш практикаси тўғрисида принципиал фикрлар айтилди. Илғорларнинг тажрибаси жорий этилиши учун бўлган талаб планни бажаришга талаб каби қатъий бўлиши кераклигини нотиқлар таъкидлаб ўтишди. Бироқ дабдаба билан маъқулланган ва қўллаб-қувватланган қимматли ташаббус кўпинча, орадан бироз вақт ўтгач, жорий қилиш босқичида сўниб қолади, қоғозлар орасида ғарқ бўлади.

«Биз — темирчилармиз» ашуласининг куйи янграйди. Мамлакат ҳунар-техника билим юртларининг қўлларига гуллар ушлаган ва ранг-баранг либосдаги энг яхши ўқувчилари Касаба союзларининг XVIII съездини табриклайдилар. Ишчилар синфи шонли анъаналарининг ворислари бўлган йигит ва қизлар ўз ишлари ҳақида ёшларга хос шижоат билан ҳисоб берибгина қолмай, шу билан бирга ҳунар таълими системасидаги камчиликларни рўй-рост танқид ҳам қилдилар.

Делегатлар «СССР Касаба союзлари XVIII съездининг жаҳон меҳнаткашларига ва касаба союзларига Мурожаатномаси»ни бир овоздан қабул қилдилар.

Меҳнаткашлар ва касаба союзлари, дейилади унда, ҳаммамиз учун муштарак бўлган битта ялпи реалликни англаб турибдилар: бизга тинчлик керак!

Совет касаба союзлари СССРнинг ядросиз дунёни вужудга келтириш ва халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини яратиш юзасидан таклиф этган программасини, ядровий ва оддий қуролларни қисқартириш ҳамда тугатиш, космосни ҳарбийлаштиришнинг олдини олиш соҳасидаги аниқравшан таклифларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаб, ўзининг 140 миллион аъзоси хоҳиш-иродасини ифодалаб, мана шу амалий тадбирлар бутун дунё меҳнаткашларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади, барча халқларнинг дунёдаги ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий, ҳам социал вазиятни тубдан соғломлаштириш хусусидаги умидлари рўёбга чиқадиган кунни яқинлаштиради, деб зўр мамнуният билан қайд этадилар.

Совет касаба союзлари ўз Мурожаатномасида дунё меҳнаткашлари ва касаба союзларини ялпи тараққиёт ва социал адолат учун, планета халқларининг бахт-саодати учун курашда ўз сафларини жипслаштиришга чақирдилар. Уруш хавфига қарши кураш ҳаммамизнинг вазифамиздир, деб таъкидланади ҳужжатда.

Ҳозир бутун дунё тилларида кўпгина рус сўзлари такрорланмоқда. Катта халқаро аҳамиятга молик тушунчаларни ифодалайдиган бу сўзлар жонли реаллик руҳи билан суғорилган. Советлар мамлакатида бошланган қайта қуриш жаҳон ишчилар ҳаракатининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади. Чет эллик меҳмонларнинг нутқларида шу фикр ифодалаб берилди.

Франция умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретари **А. Кразюки**, Испания ишчи комиссиялари касаба союз конфедерациясининг бош секретари **М. Камачо**, Умумҳиндистон касаба союзлари конгрессининг бош секретари **И. Гупта**, Италия меҳнаткашлари умумий конфедерациясининг бош секретари **А. Пиццинато**, Болгария касаба союзлари марказий кенгашининг раиси **П. Дюлгеров**, Руминия касаба союзлари умумий бирлашмаси марказий кенгашининг раиси **М. Добреску**, араб касаба союзлари халқаро конфедерациясининг бош секретари **А. Желлуд**, Африка касаба союз бирлиги ташкилотининг бош секретари **Х. Сунмону** совет касаба союзлари съездини табриклаб, нутқ сўзладилар.

Чет эллик меҳмонлар М. С. Горбачевнинг съезддаги нутқини юксак баҳолаб, буюк кучга эга бўлган СССР давлатлараро муносабатларда янги сиёсий тафаккурга, тинчлик ва социал тараққиёт учун, ядро қуролини ёппасига тақиқлаш, «самовий урушлар»нинг олдини олиш учун курашда барча холис ниятли кишиларнинг куч-ғайратларини бирлаштиришга яна даъват қилганлигини таъкидладилар.

Чет эллик меҳмонлар съезд минбаридан 1990 йилнинг Биринчи майида меҳнаткашлар барча ҳаракатларининг жаҳон анжуманини чақиришни таклиф қилдилар.

Мажлисда ВЦСПСнинг ҳисобот доклади юзасидан съезд резолюциясининг лойиҳасини тайёрлаш комиссияси тузилди.

Съезд ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

АМЕРИКА ОЛИМИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Совет олимларининг ташаббусига биноан америкалик астрофизик доктор Чарльз Хайдер билан бирдамлик комитети тузилди. Ч. Хайдер Вашингтонда Оқ уй биноси олдида 150 кундан кўпроқ вақтдан буён «Жаҳонни ялпи ҳалокатдан халос этиш йўлида очлик» ўтказмоқда. Америка олими АҚШ ҳукуматидан ядро қуролини тугатиш йўлида конкрет қадамлар қўйилишига эришиш учун ҳаракат қилмоқда.

Академик В. И. Гольданс бошчилик қилаётган Совет комитети составига машҳур совет олимлари, академиклардан А. А. Баев, Ж. И. Алферов, Ю. А. Осипьян, СССР Медицина фанлари академиясининг академиклари М. И. Кузин, Ю. М. Лопухин, Н. Н. Трапезников, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Р. А. Сюняев, Н. С. Кардашев, СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси М. Е. Вартанян, профессор С. П. Капица кирдилар.

Совет илмий жамоатчилиги олимнинг жасорати ва мардлигига юксак баҳо бериб, Америка маъмуриятидан инсониятни ядро хавфидан халос этиш борасида туб чоралар кўришни талаб қилади.

(ТАСС).

• *Ташвишли сигнал*

АҲВОЛНИ ЎНГЛАШ КЕРАК

Титов номли совхоз — Қўриқ Ильич районида ташкил этилган дастлабки хўжаликлардан бири. Бу ерда 1986 йилда пахта тайёрлаш ва давлатга сотиш плани бажарилмади. Қабул пунктларига мўлжалдагидан 1628 тонна кам пахта топширилиб, план 86,4 процентда қолиб кетди.

Хўш, қолоқликнинг сабаблари нимада? Яқинда Титов номли совхозда бўлиб, саволимизга жавоб топишга ҳаракат қилиб кўрдик. Тўғри, ўтган йили сув тақчиллигидан қийинчиликлар бўлди. Шунга қарамасдан совхозда қатор бўлим ва бригадаларда кўзланган даражада ҳосил етиштирилганди. Бироқ хўжалик раҳбарларининг масъулиятсизлиги, уқувсизлиги оқибатида бор ҳосилни қисқа муддатда, нобудгарчиликсиз йиғиб-териб олиш чоралари кўрилмади. Айниқса, машина терими эътибордан четда қолди. Пахтани машинада теришдан кўра қўлда териш афзал кўрилди. Натижада ортиқча харажатлар кўпайиб, хом ашё таннархи қимматга тушди. Бундан ташқари қанчадан қанча меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилнинг бир қисми далада терилмай қолиб кетди.

Ер, сув, техника ҳамда ишчи кучидан етарлича фойдалана билмаган бўлим бошлиқлари энди баҳона изламоқдалар. Совхозда алмашлаб экишга эътибор берилмаётир. Баъзи бригада ерлари «камбағаллашиб» қолган. Тупроқ унумсизлиги туфайли совхоз бўйича ҳар гектар ердан олинган ҳосил зўрға 21,4 центнерга етди.

Шу ўринда совхоз партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари фаолияти ҳақида ҳам қисқача тўхталиб ўтиш ўринлидир. Пахтачиликнинг оқсаши — бошланғич партия ташкилоти ўзининг авангардлик ролини уддалай олмаганлигини кўрсатади. Партия комитети одамларда меҳнатга онгли муносабатни шакллантира билмаётир. Талабчанлик бўшаштириб юборилган. Коммунистларнинг шахсий ибрати сезилмади. Амалий иш ўрнига қоғозбозлик ва расмиятчиликка зўр берилди. 1986 йилда пахтанинг асосий қисми паст сортларга топширилганлигининг асосий сабабларидан бири ҳам шу.

«АН-Боёвут-2» нави ҳосилини топширишдан хўжалик бир миллион сўмдан зиёд зарар кўрди. Мутахассисларнинг фикрича, бу навни экиб, совхоз ерларидан юқори ҳосил олиш қийин. Бунинг устига у сувни анча кўп ичар экан. Бироқ совхоз мутахассислари хўжалик шароитига мос навни экиш ҳақида нега илгарироқ ўйлаб кўришмади? Бизнингча, план бажарилмай, юзлари шувут бўлганда қолоқлик сабабларини оқлаш учун баҳона эмас, аввал бошидан имконият излаш зарур эди.

Масалага шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, совхозда ўтган йили йўл қўйилган хатолардан жиддий хулоса чиқариш, ишни бу йилги ҳосилга пухта замин яратишдан бошлаш керак эди. Афсуски, дала ишлари ва техникани кўкламги экиш мавсумига тайёрлашни кўздан кечирганимизда бу борада жиддий ўзгариш йўқлигини кўриб ажабландик.

— Ремонт ишига барча механизаторларни жалб қилганмиз, — деди совхоз бош инженери А. Эргашев. — Улар — 60 киши. Ремонтчилар учун иссиқ овқат тайёрланмоқда. Созловчилар ишини икки сменада ташкил этганмиз. Борона, сеялка, чизель, гербицид сепадиган мосламалар ремонти тугалланди. 89 та чопиқ тракторининг 60 таси, 76 та культиваторнинг 62 таси созлаб қўйилди...

Аммо марказлаштирилган ремонт устахонасида бўлиб, ремонт ишининг бориши билан танишганимизда бош инженернинг айтган гаплари билан амалда қилинган ишлар ўртасида анча фарқ борлиги кўзга яққол ташланди. Созланиб, тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилган техника воситаларида нуқсонлар кўп. Агрегатлар сифатсиз ремонт қилинган. Баъзи эҳтиёт қисмлар етишмайди. Устахона мудири Б. Раҳматуллаев на машина-механизмлар, на ремонтчилар сонини билади.

Техника — деҳқон қаноти. Шундай экан, барча агрегат ва механизмларни, энг аввало, баҳорги экин-тикинда ишлатиладиган техника турларини тез кунларда сифатли ремонт қилиб, мавсумга тахтлаб қўйиш чораларини кўриш керак. Акс ҳолда дала ишлари бошланган пайтда носоз техника панд бериши мумкин.

Хўжалик деҳқонлари бу йил 4836 гектар ердан 12200 тонна пахта етиштириш мажбуриятини олишган. Бундай [illegible] маррани эгаллаш учун ерлар унумдорлигини ошириш, тупроқдаги шўрни сифатли ювишга эришиш лозим. Лекин бу ерда маҳаллий ўғит тайёрлаш ва далага ташиб чиқариш мутлақо ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Айниқса, шўр ювишдаги антиқа «усул» бизни ажаблантирди. Сувчилар пол олиб, сув бостириш ўрнига сувни тўғридан-тўғри далага оқизишяпти. Натижада сув ерга яхши сингмай оқиб кетмоқда. Бунақада тупроқ шўри ювилмай қолиши билан бирга, қатраси зарга тенг оби-ҳаётнинг исроф бўлаётганлигини наҳотки совхоз раҳбарлари, мутахассислар билишмаса?

Энди совхоз чорваси ҳақида икки оғиз гап. Бу соҳада 1986 йилда яхши кўрсаткичларга эришилганлигини эътироф этиш керак. 106 тонна гўшт, 1180 тонна сут топширилиб, план ошириб бажарилди. Бузоқ олиш плани ҳам уддаланди. Ҳозир фермада 1009 бош қорамол парвариш қилиняпти, шундан 408 боши—соғин сигирлар.

— Хашак етарли. Сув масаласида қийналяпмиз, — деди зоотехник А. Асроров. — Қудуғимиз йўқ. Ҳатто аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш муаммо бўлиб турибди. Сут соғувчиларнинг дам олишлари учун шароит яратиб берганмиз.

Биз соғувчилар дам оладиган хонага кирдик. Ҳақиқатан мақтаса арзигулик дам олиш хонаси бор. Рангли телевизор, диван, стол-стуллар — ҳаммаси муҳайё. Аммо улардаги бир энлик чанг яқин орада бу хонага ҳеч ким кирмаганлигини кўрсатиб турибди. Соғувчиларга эшиги доим қулф турадиган дам олиш хонасининг нима кераги бор? Шунингдек, ферма чорвадорлари ўртасида сиёсий-тарбиявий иш олиб борилмаяпти. Зоотехник бизга «лекция ва суҳбатлар ўтказилиб турибди», деб айтди-ю, лекин уларнинг темаси ва мавзуи ҳақида сўраганимизда жавоб беролмади.

Ҳозир совхозда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ишлари давом этмоқда. Шу йил январь ойида хўжаликка янги раҳбар тайинланди. Қатор ишга нўноқ бўлим бошқарувчилари вазифасидан четлаштирилиб, уларнинг ўрнига ишчан, ташкилотчи кадрлар қўйилди.

Хўжаликнинг янги раҳбарлари аҳволни чуқур ўрганиб, барча куч ва имкониятларни 1987 йил план-топшириқларининг бажарилишини таъминлашга сафарбар этишлари — ҳеч кечиктириб бўлмайдиган вазифа.

Р. ШОДИЕВ,
Сирдарё области.

• *Инсон ва қонун*

СИФАТ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Партиямизнинг XXVII съезди томонидан ишлаб чиқилган социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш йўли маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш вазифасини қатъий қилиб қўйди. Маҳсулотнинг юксак сифатлилиги бугунги кунда халқ хўжалигининг энг муҳим кўрсаткичидир. У ишлаб чиқаришни ташкил этиш, меҳнат интизоми ва маданияти қай даражада эканлигининг ўзига хос ифодаси, моддий бойликлардан тежаб-тергаб фойдаланишнинг муҳим манбаидир.

Аммо технология, меҳнат ва давлат интизомининг бузилиши туфайли катта миқдорда сифатсиз саноат маҳсулоти ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилмоқда. Бундан республикамиз анчагина моддий ва маънавий зарар кўраётир.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида сифатни тубдан яхшиламасдан туриб, бирорта ҳам ишлаб чиқариш ва социал вазифани ҳал қилиш мумкин эмаслиги кўрсатиб ўтилди. Шу муносабат билан ўтган йили май ойида эълон қилинган КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш тадбирлари ҳақидаги қарори ҳар бир ишлаб чиқариш қатнашчиси учун кенг фаолият кўрсатиш программаси бўлиб қолди. Унда қисқа муддатда машина ва ускуналарнинг техникавий даражаси, ишончлилиги, чидамлилигини ошириш, маҳсулот сифати ва хизмат кўрсатиш савиясини юқори кўтариш, умуман бутун ишимиз сифатини яхшилаш учун экономикамизнинг барча соҳаларида ташкилий-техникавий ва социал-иқтисодий вазифаларни бажариш вазифаси қўйилди.

Ушбу қарордан келиб чиқадиган вазифалар прокуратура органларига ҳам бевосита тааллуқлидир. Мавжуд фактлар таҳлили республикамизда сифатсиз, ностандарт маҳсулотлар ишлаб чиқариш анча кенг тарқалганлигини кўрсатмоқда. Бу нарсани Давлат стандартлари Ўзбекистон бошқармаси текшириш ўтказган корхоналарнинг анчагинасида паст сифатли, давлат стандарти талабларига жавоб бермайдиган маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги қайд этилганидан ҳам билиш мумкин. Бу корхоналарга нисбатан иқтисодий ва ҳуқуқий чора-тадбирлар белгиланиб, жарималар солинди ва солинмоқда.

Енгил саноат, Маҳаллий саноат, Озиқ-овқат саноати, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликлари, Ўзбекистон Давлат агросаноат комитети корхоналари ва бирлашмаларида сифатга етарли эътибор бермаслик фактлари кўп қайд этилмоқда. Республика прокуратураси Маҳаллий саноат министрлиги системасида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарганлик учун жавобгарлик ҳақидаги қонун актлари қандай бажарилаётганлигини текшириб, бу ерда кўпгина тартибсизликлар рўй бераётганлигини аниқлади. Тармоқ корхоналарида технологик ва ишлаб чиқариш интизоми бузилаётир. Брак туфайли катта исрофгарчиликларга йўл қўйилмоқда. Министрлик бу масалада тегишлича назорат ишлари олиб бормаётганлигидан хом ашё ва ускуналар ҳисоб-китобсиз сарфланмоқда. Натижада давлатга кўп иқтисодий зарар келтирилаётир.

Маҳаллий саноат министрлигида социалистик мусобақа ғолибларини аниқлашда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати қай даражада эканлигини ҳисобга олмасликдек яроқсиз практика қарор топган эди. Ушбу масалада назорат органлари билан ўзаро ҳамкорлик қилинмади. Оқибатда ишда бракка йўл қўйган, яроқсиз маҳсулот ишлаб чиқарган кишилар, корхона ва муассасалар нотўғри тақдирланди, уларга мукофотлар топширилди.

Жумладан, 1986 йилнинг биринчи квартали социалистик мусобақаси якунига кўра Бухоро шаҳридаги «Октябрь 40 йиллиги» номли зардўзлик фабрикаси (директори Ж. Тошева) учинчи ўринга лойиқ деб топилди, диплом ва пул мукофоти билан тақдирланди. Ҳолбуки республика Савдо министрлигининг товарлар сифати бўйича давлат инспекцияси текширувларида корхона савдо тармоқларига паст сифатли буюмлар тақдим этаётганлиги қайд қилинган эди. Давлат инспекцияси текширган буюмларнинг 67 проценти қўпол ишлаб чиқариш нуқсонлари борлиги учун брак қилинган.

Ўз вақтида марказий матбуотда танқид қилинган Косонсой шойи фабрикасида (директори Ф. Акрамов) ҳам ана шундай аҳвол рўй берган. Корхона харидорларга паст сифатли шойи етказиб берди. Шунга қарамай корхона 1986 йилнинг иккинчи квартали якуни бўйича республика Маҳаллий саноат министрлиги, маҳаллий саноат ва коммунал-маиший хизмат ходимлари касаба союзи республика комитети кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. Оққўрғон районидаги тўқимачилик-галантерея фабрикаси ҳам шу тариқа асоссиз равишда мукофотланди. Ҳолбуки корхонанинг бир группа раҳбарлари ишда кўзбўямачилик ва сунистеъмолларга йўл қўйганликлари учун жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Ўтган текшириш якунига кўра, Маҳаллий саноат министрлигининг сифат ишларига мутасадди бўлган раҳбарлари ҳамда сифат бошқармаси бўлим мудири А. Тоҳиров сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга қарши курашга қаратилган қонунчиликни бузишга йўл қўйиш мумкин эмаслиги ҳақида огоҳлантирилди. Министрлик эътиборига сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга қарши курашни кучайтиришга қаратилган қонунчилик бузилаётганлиги, унга риоя этишда жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ҳақида хат юборилди. Масала министрлик коллегиясида кўриб чиқилиб, камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш учун тадбирлар белгиланди.

Республика Давлат агросаноат комитети тармоғидаги корхоналарда ҳам сифат бўйича тегишли қонунчиликни бажриш ва давлат интизомига риоя этишда аҳвол яхши эмас.

Янги Тошкент консерва комбинатида узоқ муддат мобайнида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариб келинди. Бу ҳақда республика Давлат стандартлари бошқармасининг хатига мувофиқ корхонага маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатиш ҳақида кўрсатма берилганидан кейин яна 1,4 миллион сўмлик шарбат тайёрланди. Фақат прокуратура органлари аралашувидан кейингина давлат интизомини бузиш барҳам топди. Корхона раҳбарлари қилмишларига яраша жавоб берадилар.

Республика пахта тайёрлаш ва қайта ишлаш бош бошқармаси раҳбарлари ҳам сифатсиз пахта толаси ишлаб чиқариш факти билан мурасасозлик қилмоқдалар. Фақатгина Сурхондарё областидаги Ленинск пахта заводи 1985 йил ва 1986 йилнинг олти ойида 102 та рекламация олди. Аммо бу ерда рўй берган вазиятни чинакамига таҳлил қилиб тушуниб олиш учун прокуратуранинг аралашуви лозим бўлди.

Давлат агросаноат комитети тармоғида сифатсиз маҳсулотлар ҳам ишлаб чиқарилиб, бу соҳадаги қонунчилик талаблари тўла-тўкис бажарилмаётганлиги ҳақида республика Министрлар Советига ахборот берилди. Шу муносабат билан ушбу масала республика Давлат агросаноат комитети коллегиясида кўриб чиқилиб, ишдаги қонунсизликларга барҳам бериш чора-тадбирлари белгиланди.

Кейинги вақтда республикамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ва халқ истеъмоли моллари сифатини яхшилашга қаратилган катта ишлар амалга оширилди. Жойларда сифатни бошқариш комплекс системаси жорий этилмоқда. Шу йилнинг бошидан республикамиздаги 33 та корхонада давлат қабули жорий этилди. Бу брак маҳсулот ишлаб чиқаришнинг йўлини тўсиш, сифат масаласида тубдан ўзгариш қилишга қаратилган қатъий чоралардир.

Айни вақтда ушбу вазифани амалга ошириши лозим бўлган республикамизнинг назорат органлари ўз фаолиятларини юқори ташкилотларнинг тегишли қарорлари ва бугунги куннинг юксак талаблари даражасида жадал қайта қураётганлари йўқ. Республика прокуратураси ўтказган текширишда республика давлат стандартлари бошқармаси, унинг жойлардаги органлари фаолиятида қатор нуқсон ва камчиликлар борлиги қайд этилди. Текшириш материалларини кўриб чиқиш, шунга кўра брак маҳсулотлар ишлаб чиқаришни тақиқлаб қўйишда пала-партишликка ҳамон барҳам берилгани йўқ. Жумладан, Нукус нон комбинатининг макарон фабрикасида ностандарт, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришни тақиқлаб қўйиш учун шу нуқсон аниқланганидан сўнг яна бир ой лозим бўлди. Давлат қабулига ўтилгач, дастлабки йигирма кунда Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Самарқанд шаҳридаги «Красний двигатель» заводида минглаб сўмлик маҳсулотлар сифатсиз ишлаб чиқарилганлиги ташвишли ҳолдир.

Ҳамма ҳолларда ҳам сифат масаласига оид материаллар прокуратура органларига ўтказилаётгани йўқ. Натижада айбдор бўлган мансабдор кишиларнинг масъулияти масаласи ўз вақтида кўриб чиқилмайди, улар узоқ муддат жазоланмай келадилар. Бу халқ хўжалигига муайян зарар келтирмоқда. Бир қатор министрликлар ва идоралар сифатсиз маҳсулотлар тайёрлашни барҳам топтиришда изчил йўл тутмаётирлар. Баъзан бракчиларга нисбатан тегишли чора-тадбирлар кўрилмайди. Давлат интизоми амал қилишига эътиборсизлик билан қаралмоқда.

Куйбишев район прокуратураси «Ташавтоматика» заводида мунтазам равишда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариб келинганини аниқлади. Давлатга жами 26,7 минг сўм зарар келтирилган. Прокуратура томонидан айбдорларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди. Янгийўл шаҳар прокуратураси узлуксиз равишда сифатсиз сут тайёрланиб савдога чиқариб келингани учун сут заводи раҳбарларининг жиноий ишини текширмоқда.

Прокурор назорати практикаси шуни кўрсатадики, республикамиздаги айрим корхоналар (бирлашмалар) қониқарсиз ишлаётганлигининг асосий сабаби—аввало министрлик ва идораларнинг айрим раҳбарлари шу вақтгача ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати масаласига етарли эътибор бермаётганлигидадир. Оқибатда план кўрсаткичларига эришиш кетидан қувиб, ишлаб чиқариш технологияси бузилмоқда, стандарт талабларидан чекинишларга йўл қўйилмоқда. Моддий, меҳнат ва молия ресурслари баъзан сифатсиз, аҳоли учун керакли бўлмаган, савдо корхоналари омборларини эгаллаб ётадиган товарлар ишлаб чиқариш учун сарфланмоқда. Техника назорати бўлимлари иши яхши йўлга қўйилмаган. Унинг штатлари кўпинча тўлиқ бўлмайди, кадрлар тайёрлаш яхши йўлга қўйилган эмас.

Партиямизнинг XXVII съездида маҳсулот сифати учун кураш вазифаси муҳим сиёсий масала эканлиги айтилди. Ҳуқуқ-тартибот органлари бу борада социалистик қонунчилик ва тартиб-интизомни мустаҳкамлаш учун қаттиқ назорат ўрнатиш, хўжалик фаолиятини қайта қуришда ҳуқуқий методлардан фойдаланиб, сифат учун курашни кучайтириш, бу билан социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга кўмаклашиш чора-тадбирларини кўришлари керак. Зотан КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида сифатни ошириш учун енг шимариб киришиш лозимлиги қатъият билан айтилди.

Республика прокуратураси бугунги куннинг юксак талабларини ҳисобга олиб сифатсиз нокомплект ёки ностандарт маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қарши кураш ҳақидаги қонунчиликни ижро этиш юзасидан фаолиятининг комплекс программасини ишлаб чиқди. Уни изчил ҳаётга татбиқ этиш республика прокуратураси, унинг бўлинмалари барча ходимларининг муҳим бурчидир.

Қ. РОЗИҚОВ,
Ўзбекистон ССР прокурорининг биринчи ўринбосари.

ЁЗУВЧИЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг президиуми 1986 йилги энг яхши адабий асарлар учун мазкур ижодий союзнинг мукофотларини берди.

Ойбек номидаги мукофот «Бодом қишда гуллади» деган ҳикоялар тўплами учун Шукур Холмирзаевга берилди. Рауф Парфи «Сабр дарахти» шеърлар тўплами учун ҳамда Александр Файнберг шеърлар ва поэмалар тўплами учун Ҳамид Олимжон номидаги мукофот билан тақдирландилар.

Сафар Барноев «Тинчликни куйлаймиз» шеърлар тўплами, «Эгизаклар» повестлар ва ҳикоялар тўплами учун Ғафур Ғулом номидаги мукофотга сазовор бўлди.

Жамол Камолга У. Шекспир трагедияларининг ўзбек тилига таржималари учун ва Ҳасан Тўрабековга Г. Марковнинг «Сибирь», С. Баруздиннинг «Ўз-ўзидан», Стендалнинг «Қизил ва қора» ҳамда «Парма ибодатхонаси» романларининг таржималари учун Сергей Бородин номидаги мукофот берилди.

(ЎзТАГ).

• Ёшлар ижодидан

Мақсад

Орзулар силсиласи тинч қўймас мени:
Сеҳрли ва тиниқ
Рангин манзилларга ошиқади дил.
Шошиб — йиқиламан,
Тураман — Олға!
Тоғдай таянчим бор—кураш аёвсиз...
Шошилмак зарурдир —
Мудраган ерларга сочилмоқ керак —
Тирикликнинг ёруғ шодлиги бўлиб!

* * *

Кўзларимда — ақл машъали
Тикиламан ўзлигим — дунёмга қаттиқ
Токи, юрак қаърининг —
Хилқат-хилқатлари ёришиб кетсин!
Истайманки, қалбим кенглигида —
Саҳролар эмас,
Лолазор, водийлар барқ урсин, ўссин:
Мурғак гиёҳларин номи — яхшилик,
Титраган ҳар майса— безовта виждон!

Алимардон ХИДИРОВ.

•

Қорлар бирдан эрий бошлади,
Табиатда бордир жонланиш.
Неки эзгу яшай бошлади,
Ҳар кунгидан кўпайди ташвиш.

Ҳайрат билан шунда кўзимни,
Тикиб қолдим гулга, арига,
Турли рангда кўриб сўзимни,
Мен отилдим боғлар бағрига.

Боғлар менга ҳадя этди,
Чучмома-ю, гуллар атрини.
Кўзларимга муҳрлаб кетди,
Яхши кунлар салтанатини.

Ҳайитали РАҲМОНОВ.

Савол

Ҳоврингда қор эриб, ҳовучингда муз,
Қалбингда эсганда баҳорий нафас.
Гуллаган боғингдан узолмасдан кўз,
Ғурур-ла, туришинг ёшлик сенга хос.
Лекин,
Боғинг аро отанг беумид
Ҳасса изламасми?
Қарачи бирров.
Меҳринг нигоҳидан эрирми?
Бевақт
Онангнинг сочига инган оқ қиров.

Саловат МАҲМУДОВ.

Аёл

Аёл —
Йўлларингга интизор она,
Ҳам мунис опа у, меҳрибон сингил
Чароғон умрингда мисли парвона —
Содиқ ёрдир,
Ундан сув ичар кўнгил
Аёл билан тўкис дунёнинг ками,
Аёл билан гўзал бу қадим ҳаёт.
Тебранар у билан олам бешиги,
Аёл сабаб тугал биз битган баёт.

Баҳор ташрифи

Баргак тақди яшил фусункор,
Мажнунтолнинг чилвир сочлари.
Эриб битди тоғлардаги қор,
Келди баҳор қалдирғочлари.
Жилғалар ҳам шошиб шу замон,
Чопа кетди сойларга томон.
Ўрик эса хуррамy шодон —
Тақди оппоқ гуллардан маржон.
Мовий кўкда ясаб арғимчоқ,
Гала-гала келар турналар.
Боғу қирга тақиб гул-мунчоқ
Баҳор эса елар, куйманар.

Очил ТОҲИРОВ.

Андижон области. Область агросаноат комитетининг пахта контрол уруғчилик лабораторияси ходимлари баҳорги экиш мавсумига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Чигитларни экишга тайёрлаш якунланай деб қолди.

Бу йил лаборатория коллективи областдаги учта район пахтакор хўжаликларини аъло сифатли уруғлик билан таъминлайди.

Суратда: лаборатория ходимлари иш устида.

Р. АШУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИ:

— Яккабоғ район марказий касалхонасидаги камчиликлар тўғрисида ёзилган хат юзасидан текшириш ўтказилди. Бу масала касалхона коллективи ўртасида, область соғлиқни сақлаш бўлимида муҳокама қилинди. Хатда кўрсатилган нуқсонлар асосан бартараф этилди.

Ходимларни ишдан бўшатишда меҳнат қонунини бузганлиги, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш сифатини пасайтириб юборганлиги учун (бу лавозимда озгина вақт ишлаганлигини ҳисобга олиб) Яккабоғ район марказий касалхонаси бош врачи Н. Абдураҳмоновга ҳайфсан берилди. Шунингдек, шифохонанинг гараж мудири Х. Содиқовга санитария автотранспортидан фойдаланишда нуқсонларга йўл қўйганлиги учун ҳайфсан эълон қилинди.

Район марказий касалхонасига амалий ёрдам кўрсатиш учун область соғлиқни сақлаш бўлимининг етакчи мутахассислари юборилди.

Р. Авлаев бош врачнинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари лавозимига тикланди.

ОЛТИНКЎЛ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Навоий номли колхоз аъзоси Ф. Ҳакимовнинг хўжалик фермасида ем-хашак талон-торож қилинаётганлиги ҳақида ёзган аризаси махсус комиссия ёрдамида ўрганиб чиқилди. Текширишда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Жумладан, ҳақиқатан ҳам молбоқарлар М. Тўхтасинов, Т. Халилов, ветеринария техниги К. Жумаевлар ўзларига қарашли шахсий қорамолларини колхознинг ем-хашаги ҳисобига боқаётганлари аниқланди. Колхоз тафтиш комиссиясининг актига кўра, айбдорлардан жами 286 сўм ундириб олиниб, хўжалик кассасига топширилди.

Колхоз правлениеси қарори билан ана шу ножўя хатти-ҳаракатлари учун ветгехник К. Жумаев ва назоратчи С. Ҳамдамовлар вазифаларидан бўшатилдилар, молбоқарлар М. Тўхтасинов ва Т. Халиловларга қаттиқ ҳайфсан берилди. Ем-хашакнинг тежаб-тергаб сарфланишига эътиборни кучайтирмаганликлари ва унинг талон-торож қилинишига йўл қўйганликлари учун ферма мудири И. Қодиров ва бош зоотехник Ҳ. Мадраҳимовларга қаттиқ танбеҳ берилди, келгусида бундай камчиликларга йўл қўймаслик уқтириб ўтилди.

• Гиёҳвандлик—жирканч иллат

ДАРД ЭМАС, ФОЖИА

Тасаввур қилинг. Ёши ўтиб қолган бир киши устидан суд кетяпти. Айбдор ўзини оқлаш учун далил-исбот келтиришдан ожиз. Негаки, жиноят конкрет фактлар, ашёвий далиллар билан исботланган. Судланувчи қилмишидан тавба-тазарру қилади:

— Нашага ўт кетсин. Бедаво дард экан, бошимга бало келтирди. Кечиринглар.

— Дард эмас, фожиа! — дея луқма ташлади залдагилардан бири.

Соч-соқоли оқарган, аммо нашанинг касофатидан рангрўйи сарғайган, аъзойи бадани қалтираётган бу кишининг ҳолига ҳам ачинасиз, ҳам ўзини-ўзи шу аҳволга солгани учун ундан нафратланасиз. Ахир ҳеч ким уни йўлдан оздиргани йўқ-ку. Ўз ихтиёри билан тубанликка юз тутган, тан соғлиғини ва обрў-эътиборини ўйламай гиёҳвандликка берилган кишининг аҳволи охири вой бўлишини наҳотки у илгари билмаган бўлса?

Хонқа районн марказидаги Луначарский кўчасида турувчи Қодир Йўлдошев халқ суди олдида жавоб берди. Унинг наша етиштириш ва истеъмол қилиш билан шуғулланиб келганлиги маълум бўлди. Уйидан топилган 1,5 килограмм наша, шу ўсимликнинг 3 килограмм уруғи мусодара қилинди. Қодир Йўлдошев 2 йил муддат билан қамоқ жазосига ҳукм этилди. Аммо кексалиги ҳисобга олиниб, шартли жазо билан очиқда қолдирилди. Шундай савол туғилади, Хонқа район халқ суди берган жазо енгил эмасми? Жирканч иллат уруғини кўпайтирган ва ташиб юрган нусхага бу жазо кор қилармикан? Қолаверса, бангининг қасамига ишониш қийин...

Очиғини айтганда, гиёҳвандликнинг зарари ҳақида кўп гапирилияпти. Жамият учун хавфли бўлган бу иллатга қарши курашда маъмурий органларнинг фаолияти бирмунча активлашди. Бироқ гиёҳвандликни таг-томири билан тугатиш учун курашга жамоат ташкилотлари ва соғлиқни сақлаш органлари актив аралашмаяпти. Айрим жойларда бу муҳим масалага юзаки ёндашиш, наркотик моддаларни истеъмол қилиш, сақлаш ва сотиш билан шуғулланган шахсларга нисбатан муросасозлик қилиш ҳоллари учрайди, баъзи раҳбарлар эса шундай фактларни кўра била туриб, бетарафлик, принципсизлик йўлини тутмоқдалар.

Хазорасп районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоси Жонгир Оллоберганов наркотик моддалар сотаётган пайтида қўлга тушди. Тинтув пайтида унинг уйида 11 килограмм наша, 950 грамм қорадори сақланаётганлиги маълум бўлди. Оллоберганов колхозда сув насоси қоровули бўлиб ишлаган, ўзи аъзо бўлган 7-бригада территориясидаги ерларга наша ва кўкнори эккан. Бригада бошлиғи, колхоз раҳбарлари бундан бехабар қолганликларига ақл бовар қилмайди. Ахир экин бир кунда ҳосилга кирмайди-ку. Раҳбарлар ҳам, колхозчилар ва жамоат ташкилотлари ҳам бу фактга лоқайд қараганлар. Ер — халқ бойлиги. Ундан жамиятга зарар етказиш мақсадида фойдаланиш ҳуқуқи ҳеч кимга берилмаган. Афсуски, ердан наркотик маҳсулот етиштириш учун фойдаланишга ҳали ҳам чек қўйилмаяпти.

Наша ва қорадори истеъмол қилиш айниқса, ёшларнинг ҳаётини издан чиқаради. Уларни ижтимоий фойдали меҳнатдан, жамоат ишларидан четга тортади.

Битта мисол келтирамиз. Зулфия Машарипова энди 35 ёшга қадам қўйган. Кооператив институтини тамомлаб Хива шаҳар матлубот жамиятида бухгалтер-калькулятор бўлиб ишлаяпти. Гиёҳвандлик характерини ўзгартирди. Авваллари «кайфини чоғ» қилган наша бора-бора Зулфияни ўзига тўла ром қилиб олди. Кейинги даврда у олибсотарлик йўлига ўтди. Яқинда Зулфия чайқовчилик устида қўлга тушди.

Матлубот жамияти раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари кўнгилсиз воқеадан хижолат чекишди. «Яхши аёл эди, кейинги пайтларда феъли айниди» дейишди таассуф билан улар. Эҳтимол бу фикр тўғридир. Лекин Зулфиянинг феъли бир-икки кун ичида ўзгармаган-ку. Коллективдан узоқлаша бошлаганини бирга ишлаётган кишилар сезсалар ҳам бепарво бўлганлар, сукут сақлаганлар. Ўзаро аҳиллик ва талабчанлик етишмаган, тарбиявий ишлар бўшашган жойда ҳар хил салбий ҳодисалар илдиз отиши турган гап. Юқоридаги воқеа матлубот жамияти раҳбарлари учун сабоқ бўлмоғи керак.

Область наркология диспансери бош врачи Б. Нурматовнинг айтишича, гиёҳвандликка ружу қилган кишиларни даволаш учун ҳамма иш қилинмоқда. Аммо бу хатарли дардни даволаш осон кечмайди. Шу боисдан унинг олдини олиш, айниқса ёшларни таҳликали йўлдан қайтариш учун тарбиявий ишларни кучайтириш муҳимдир. Гиёҳвандликка олиб келган вазиятни ва сабабни чуқур таҳлил этиш, бу иллатнинг илдизи ва манбалари тугатилишига эришиш лозим.

Хулоса қилиб айтганда, наша бозори ҳали тўла касодга учрагани йўқ. Бангилар, кўкнорилар қиёфаларини панага олиб, одамлар нигоҳидан йироқда ўз қилмишларини давом эттиришяпти. Улар қоронғида топишиб, заҳарли тутунни ютганларидан сўнг телбаларча тентирашади, юрган йўлларида эгри излар қолдиришади. Инсон номига доғ бўлмиш гиёҳвандликнинг йўлини тўсиш, фожианинг олдини олиш — ҳамманинг ва ҳар бир кишининг бурчидир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДАГИ КИТОБЧА НАШР ЭТИЛДИ

УЛАН-БАТОР, 25 февраль. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми материалларидан иборат китобча монгол тилида босмадан чиқди. Китобчага КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Қайта қуриш ва партиянинг кадрлар сиёсати тўғрисида»ги доклади, унинг якунловчи нутқи тексти, шунингдек КПСС Марказий Комитети Пленуми қабул қилган қарор киритилган.

Китобчани МХР Давлат нашриёти тайёрлади ва босиб чиқарди.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ ОЙНАСИ

ЮКСАК МАҚСАД

НАЖИБ АФҒОНИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ОРҚАЛИ НУТҚ СЎЗЛАДИ

ҚОБУЛ, 26 февраль. (ТАСС). БМТ Бош секретарининг шахсий вакили Диего Кордовес воситачилигида Женевада Афғонистон—Покистон музокаралари яна бошланганлиги муносабати билан АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари Нажиб Афғонистон телевидениеси орқали нутқ сўзлади. Женевада ўтказилаётган ҳозирги учрашув авваллгиларидан шу билан фарқ қиладики, деди у, бу учрашув АДР ҳукумати миллий яраш йўлини эълон қилиб, уни актив равишда амалга ошираётган бир пайтда ўтказилмоқда. Бу йўналишда кўрилаётган чора-тадбирлар дунёда зўр шов-шувга сабаб бўлди. Шу муносабат билан турли фикрлар билдирилмоқда, албатта. Кўпчилик ярашни тушуниб ва умид билан қабул қилмоқда, баъзилар эса бутун кучлари билан унга путур етказишга ҳаракат қилмоқдалар.

Яраш программаси, деб уқтирди Нажиб, барча афғон ватанпарварларига ва оппозициядаги гуруҳларнинг вакилларига жонажон диёрда тинчлик ва осойишталикни тиклашда фаол иштирок этишдан иборат мутлақо ноёб имконият беради.

Мен оппозициядаги кучларга мурожаат этиб, афғон халқининг эртанги куни тўғрисида жиддий ўйлаб кўришга ҳамда қадимий ва жафокаш Афғонистон диёрида тинчликка эришиш тарихий имкониятини бой бермасликка даъват этаман, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари.

Яраш сиёсати афғон қочоқларининг ўз масканларига қайтиб келишларига имкон беради, деб таъкидлади Нажиб. Бугунги кунда бир неча ўн минглаб қочоқлар уйларига қайтиб келдилар. Уларнинг Ватанига қайтиб кела бошлаганлиги яраш ўз вақтида кўрилган чора ва инсонпарварлик характерида эканлигини жуда тўлиқ ифода этади. Ватан уларни самимий ва шодиёна кутиб олиб, уй-жой, ер, сув ва нонни улар билан баҳам кўрмоқда. Ҳукумат ҳар бир оилага, ҳар бир кишига пул, маҳсулот, энг зарур молларни ажратиб бериб, керакли моддий ёрдам кўрсатмоқда.

Халқнинг сулҳпарварликдан иборат кенг кўламдаги фаолияти, деб давом қилди Нажиб, дастлабки умидбахш натижаларни бермоқда: қуролли тўдалар инқилобий ҳокимият томонига ўтмоқдалар, қочоқлар ватанига қайтиб келмоқдалар. Бутун масъулиятни зиммамга олиб айтаманки, биз АДР революцион кенгашининг «Афғонистонда миллий яраш тўғрисида»ги декларациясига киритилган юксак мажбуриятларни виждонан бажармоқдамиз. Биз ўт очишни ихтиёрий равишда тўхтатганимизга қарамай, душман мамлакатнинг бир қанча районларида тўпга тутишни давом эттирмоқда, террорчилик ҳуружлари қилмоқда. Аммо биз ярашни барбод этишга уринаётган кимсаларнинг иғвогарликларига учмаймиз. Женевада Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий йўл билан бартараф этишнинг турли жиҳатлари муҳокама қилинади, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари. Аввалги музокаралар чоғида муайян силжишга эришилган эди, аммо баъзи муҳим масалалар юзасидан ҳали ҳам келишиб олингани йўқ. Биз ана шу масалаларнинг ҳал этилиши истиқболига ишонч ва умид билан назар ташлаяпмиз ва ҳозирги босқичнинг ўзидаёқ муаммоларнинг бутун комплекси юзасидан ўзаро мақбул аҳдномаларга эришиш мутлақо реал эканлигига ишончимиз комил. Биз ишни Афғонистон диёрида тезроқ тинчликка эришиш сари олиб боришга азму қарор берганмиз. Биз инқилобий жараёнга муҳим тузатишлар киритиб, уни анча инсонпарвар, мураккаб қабилалараро муносабатларга эга бўлган кўп миллатли деҳқонлар мамлакатининг ўзига хос шароитида яна ҳам мақбулроқ қилишга интилмоқдамиз.

Афғонлар, жаҳондаги барча тараққийпарвар кучлар, бизнинг қўшниларимиз музокаралардан ижобий натижаларни кутмоқдалар.

Биз вазият тақозоси билан ватан тупроғидан ташқарида бўлган юртдошларимизга мурожаат этиб, уларни ўзларининг ватанпарварлик бурчларини адо этишга ва миллий яраш жараёнига актив қўшилишга чақирамиз. Биз миллий бирлик ҳукуматини тузиш тўғрисида музокаралар бошлаш ҳақида оппозициядаги кучларга қилган даъватимизни халқимизнинг бахтиёр бўлишини, Афғонистоннинг эса гуллаб-яшнашини истаётган барча кишилар эшитиб, қўллаб-қувватлайдилар, деб умид қиламиз, деди пировардида Нажиб.

СССР — Ҳиндистон: дўстлик ва ҳамкорлик йўлидан

«МЕН ТОШКЕНТДА КЎП НАРСАНИ ЎРГАНДИМ»

— Эндиликда менинг ўзим касалларни қабул қила оламан, — дейди фахр билан Тошкент давлат медицина институти акушерлик ва гинекология кафедрасининг клиник ординатори Виджайя Гоури. — Чунки, мен ўз кучимга ишонаман. Буларнинг ҳаммасига мен Тошкентда ўргандим.

У врач бўлишни болалигидан орзу қиларди. Мактабни битириш чоғида у бундан кейинги ҳаёти қандай издан боришини ҳал қилди. Виджайя медицина институтига киради. Қиз отасининг маслаҳати билан Ҳиндистон хотин-қизлар миллий федерациясига ариза берди. Федерация Виджайяга Ростов-Дон шаҳридаги олий ўқув юртларидан бирида тайёрлов факультетида ўқиш учун Совет Иттифоқига боришга ёрдам берди. Факультетни битиргандан сўнг уни 1978 йилда ўқишни давом эттириш учун Тошкентга юбордилар.

Студентлик йиллари бир пасда ўтиб кетди. Виджайя Андрапрадеш штатидаги ўзи туғилиб ўсган Гундур шаҳрига қайтиб келди. У бу ерда маҳаллий давлат касалхонасининг интернатурасида бир йил терапевт бўлиб ишлади. Бироқ у яна битта медицина ихтисослигини эгаллашга жазм қилганди. Бу — акушер-гинекологлик эди. Шу тариқа В. Гоури яна Тошкентга ташриф буюрди. У ординатурадаги машғулотларда қатнашиш билан бир пайтда 9-туғуруқхонада ҳам ишламоқда.

Виджайя Гоури бундан кейинги режаларингиз қандай деган саволга:

— Ҳозирча бир нарса дейёлмайман, — деб жавоб берди. — Эҳтимол аспирантурада ўқишни давом эттирарман. Эҳтимол Гундурда мустақил иш бошларман. Ҳар ҳолда туғилиб ўсган жойларимни қўмсаяпман.

Суратда: (чапдан ўнгга) Тошкент давлат медицина институти иккинчи даволаш факультети акушерлик ва гинекология кафедрасининг доценти В. А. Захарова, клиника ординатори Виджайя Гоури ва ассистент Д. А. Абдуллаевалар.

Б. ЮСУПОВ фотоси (ЎзТАГ).

Судан парламенти аъзоси СССРдаги мусулмонларнинг аҳволи ҳақида

ХАРТУМ, 26 февраль. (ТАСС). Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари «учинчи» дунё мамлакатлари тараққиёти ҳамда равнақининг ишончли гаровидир, деди «Ал-умма» партияси сиёсий бюросининг аъзоси, Судан таъсис мажлиси (парламенти) депутати Абдуллоҳий Муҳаммад Аҳмад. У Судан парламенти аъзоларининг СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Б. Татлиев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси билан учрашувда гапириб, Ғарб пропагандасининг Совет Иттифоқида яшовчи мусулмонлар камситиляпти, деб айтаётган гаплари мутлақо нотўғри эканини уқтирди. Ислом динидагиларнинг ҳаммаси ўз маданиятини сақлаб қолганлар, миллий ақидалар ва урф-одатларга риоя этмоқдалар. Шахсан мен ўзим бунга Тошкент, Самарқанд, Бокуга борган вақтимда, совет мусулмонлари билан учрашганимда ишонч ҳосил қилдим, улар билан бирга мачитларга бордим, диний маросимларни бажо келтиришда қатнашдим, деб таъкидлади Судан парламентининг аъзоси.

А. М. Аҳмад Судан таъсис мажлиси депутатлари номидан гапириб, совет парламент делегациясининг визити икки мамлакат халқлари ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ва ривожлантириш ишида муҳим босқичлардан бири бўлиб қолади, деб ишонч билдирди.

БРАНДТНИНГ ИСПАНИЯДА АЙТГАНЛАРИ

МАДРИД, 26 февраль. (ТАСС). Социалистик интернационал раиси Вилли Брандт кейинги вақтда қуролсизланиш ва қурол-яроғлар устидан контрол қилиш соҳасида Совет Иттифоқи ўртага қўйган таклифларни ғоят жиддий кўриб чиқишга лойиқдир, деб таърифлади. У Гренадада ўзига маҳаллий университетнинг фахрий доктори унвони берилиши маросимида нутқ сўзлаб, Совет Тинчлик ташаббуслари гўё пропаганда характерида эканлиги тўғрисидаги даъволарни қатъиян рад этди.

Брандтнинг фикрича, инсониятга ҳаётни ва унинг омон қолишини таъминлаш ҳозирги вақтдаги энг муҳим вазифадир. Бугунги кунда тинчлик қуроллар овози эшитилмаётган ҳолатни билдирибгина қолмай, шу билан бирга зўравонлик камайиб, адолат кучайиб борадиган жараённи ҳам билдиради. Брандт очлик ва саводсизликка қарши курашиш учун ҳарбий харажатларни қисқартириш ҳамда бўшаб қолган маблағлардан фойдаланиш зарур, деди.

Социалистик интернационал раҳбари фаластинлик араб халқининг вакиллари иштирокида Яқин Шарққа оид халқаро конференция чақириш ғоясини қўллаб-қувватлади.

САБЗАВОТ РАКНИ ДАВОЛАЙДИ

ТОКИО Сабзавот киши саломатлиги учун фойдали эканлигини ҳамма яхши билади. Аммо япон шифокорларининг фикрича, сабзавотнинг кўп турлари рак дардининг йўлини ҳам анча тўсар экан. Кобе шаҳридаги соғлиқни сақлаш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш муниципалитет илмий-тадқиқот институтининг бир гуруҳ олимлари ўтказган тажрибалар натижаси пиёз, карам, сабзи ва бақлажон таркибида ёмон шишларнинг зўрайиб кетишини тўхтатадиган моддалар борлигини кўрсатди. Бунинг устига ана шу моддалар сабзавотли таомлар тайёрланаётганида олов таъсирида ҳам парчаланиб кетмайди. Шифохонадаги синовлар вақтида институт ходимлари кемирувчи ҳайвонларга овқат билан биргаликда рак шишлари қўзғайдиган концероген моддаларни бериб кўришди. Айни вақтда бу ҳайвонларга, одатда, одамлар истеъмол қиладиган сабзавотларнинг ўн хилидан тайёрланган шарбатлар ҳам берилди. Натижада шу нарса аниқландики, янги узилган сабзавот ҳам, сабзавот шарбатлари ҳам нохуш жараёнларнинг пайдо бўлишига анчагина тўсқинлик қилар экан.

Илгари Токио миллий онкология маркази мутахассислари ашаддий кашандалар мунтазам равишда кўп миқдорда сабзавот истеъмол қилсалар, уларнинг рак касаллигига чалиниши тахминан учдан бирга камайишини аниқлаган эдилар.

(ТАСС).

• Улуғ Октябрнинг юбилейига бағишланади

Конкурсга марҳамат

Ўзбекистон ССР Госкомиздати, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ва республика Китобсеварлар жамияти Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишлаб, энг яхши китоб конкурсини эълон қилдилар. Конкурс Улуғ Октябрь революцияси ғалабаларини, Совет ҳокимияти йиллари мобайнида республика экономикасида, социал ва маънавий турмушида рўй берган ғоят катта ўзгаришларни, кўп миллатли Ватанимиз барча халқларининг қардошлигини мустаҳкамлашга Ўзбекистон меҳнаткашлари қўшган ва қўшаётган ҳиссани жуда ёрқин акс эттирган бадиий ҳамда публицистик, илмий ва илмий-оммабоп асарларни, оммавий-сиёсий нашрларни аниқлаб беради.

1985—1987 йилларда республика нашриётларида чиқарилган китоблар конкурсда қатнашишга қўйилади. Министрликлар ва идоралардан, меҳнат коллективларидан, ижодий союзлардан, жамоат ташкилотлари ва илмий ташкилотлардан, олий ўқув юртларидан, республика газеталари ва журналларининг редколлегияларидан, республика нашриётларидан тақдимномалар шу йилнинг октябрь ойигача қабул қилинади.

Ғолиблар учун тегишли дипломлар ва ёрлиқлар таъсис этилди. Энг яхши роман, қисса, ҳикоялар ёки публицистик очерклар тўпламининг авторлари учун — 1500 сўмлик битта биринчи ва ҳар бири 1000 сўмдан иккита рағбатлантирувчи мукофот; энг яхши оммавий-сиёсий китоб, шунингдек, шеърий асарлар тўпламлари учун 1200 сўмдан биттадан биринчи мукофот ва ҳар бири 800 сўмдан иккитадан рағбатлантирувчи мукофот; энг яхши илмий ва илмий-оммабоп китоб учун 1000 сўмдан битта биринчи ва ҳар бири 600 сўмдан иккита рағбатлантирувчи мукофот кўзда тутилган. (ЎзТАГ).

• 29 март—Хотира куни

«КИМГА АЗА, КИМГА...»

Мақоламизни ўқиб

Газетамизнинг 1987 йил 21 январь сонида эълон қилинган «Кимга аза, кимга...» сарлавҳали мақола юзасидан редакциямизга хатлар келиши давом этяпти. Қуйида ана шу мактублардан айрим парчалар ўқийсиз.

Жойларда атеистик тарбияни кучайтириш учун маҳалла комитетларининг масъулиятини ошириш керак. Чунки одамларнинг ҳаёти турмуши кўпроқ маҳалла комитетига аён. Иллатларни кўра-била туриб лоқайд бўлиш ҳам жиноятдир.

А. МАГАМЕДОВ,
Бўка район прокурори.

●

Дафн маросимларида гражданлик жанозасини ташкил этиш пайти келди. Марҳумнинг кимлиги, ҳаётда қолдирган яхши ишлари ҳақида дўстларининг сўзлаши кўпчиликка, айниқса марҳум оиласига катта маънавий далда беради. Ҳақиқатан, дафн маросимининг қай тарзда ўтиши азадор хонадонга биринчи бўлиб ким —муллами ёки маҳалла комитети вакили кириб келишига боғлиқ.

Б. САЙДАЛИМОВ,
Оққўрғон шаҳридаги «Ўзбекистон» маҳалла комитети раисининг ўринбосари.

●

Оққўрғон район «Мўл ҳосил учун» газетаси. 1987 й. 31 январь.

●

Эскича урф-одатларни ҳаётимиздан қанчалик тез ситиб чиқарсак, халқимизга шунчалик фойда.

Хотира куни муносабати билан мозорлар тозаланиб, қабрлар атрофига гуллар экилмоқда, ўриндиқлар қўйилмоқда. Қилса бўлар экан-ку!

А. ТОЛИПОВ,
Тошкент.

●

Бизнинг қишлоқда марҳумнинг йилигача бешта жонлиқ сўйилади. Шундан кўринадики, қишлоғимизда сиёсий-тарбиявий ишлар ўлда-жўлда. Қишлоқ Советимиз раҳбарлари ўз иш услубларини тубдан ўзгартириши ва замон талаблари асосида қайта қуриб олишларини таклиф этаман.

Н. ҲАЙДАРОВ,
Наманган район Ленин номли колхоз.

●

Таъзияга келган одам ҳамдардлик билдириш учун келади, ахир. Афсуски, айрим шахслар азада ҳам савлатини, амалини намойиш қиладилар.

М. МАДАЕВА,
Шеробод районидаги 7-кўчма механизациялашган колонна бошланғич партия ташкилотининг секретари.

●

Турли ақидалар, диний маросимларга сарфланган маблағларимизни хўжаликни тиклашга сарфласак, турмушимиз учун керак бўлган холодильник, мебель, гилам, болаларимизнинг дарс тайёрлашлари учун стол-стуллар харид қилсак яхши эмасми?!

Б. ЮСУПОВ,
Уйчи район, Ерқўрғон қишлоқ Советн «Ғалаба» маҳалла комитетининг раиси.

●

Эсимда бор, 1960—65 йилларда марҳум чиққан ёш болали хонадонларнинг дастурхонидан ҳеч ким туз татимас эди. Ҳозир эса, ўзини кўрсатиш учун марҳум дафн қилингунча чидашмай, қўй сўйиб ош дамлайдиганлар бор. Кўпинча эса, тўй билан аза дастурхони ўртасида деярли фарқ қолмаяпти. Ўлик кўмилгач, уч, етти, қатор пайшанбаликлар, йигирма, қирқ, йил ошиларга бир неча бор жонлик сўйилиб, 4-5 хил таом тортилади. Айрим хотамтой оилаларда, ҳатто кабоб тортилиб, орқасидан музқаймоқлар ҳам бериладиган бўлган.

Хўш, биргина маошга яшаётган оила, шунча дахмазаларга пулни қаердан олсин?

М. ТАЙЖАНОВА,
Тошкент шаҳар Киров район юридик консультацияси ходими.

●

Гўрков қор-ёмғир демай марҳум учун жой ясайди. Ювғичиларнинг хизмати ҳам уникидан қолишмайди. Шунинг учун ҳам ҳар иккованинг меҳнатини қадрлашимиз керак.

К. ҚУРБОНОВ,
Балиқчи районидаги 40-мактаб ўқитувчиси.

●

Бизда ҳам марҳумнинг қариндош-уруғлари вафот этган киши ҳисобидан кўк қўйлак кийиш, рўмол ўраши расм. Бунинг ўрнига азадорга ёрдам беришни ўйлайлик. Менимча, дафн маросимлари республика бўйича қатъий бир тартибга солинса маъқул иш бўларди.

Т. ЭРГАШЕВ,
Косонсой район «Боғ» маҳалла комитети раиси.

●

Колхозимизда Хотира кунларини уюшган ҳолда ўтказиш ҳақида кўп гапирилади. Амалда эса... Қишлоғимиз қабристонининг номи йўқ, қабрлар рўйхатга олинмайди. Ёш-яланглар ота-онаси ёки қариндошининг қабрини излаб сарсон бўлиб юришади. Яқинда Зиёбек деган ҳамқишлоғимиз вафот этди. Қабр устида фақат мачит мутаваллисигина гапирди. Бошқа ҳеч ким чурқ этмади. Алам қиладиган ери шундаки, марҳум Улуғ Ватан урушида олган жароҳатидан қийналиб кўз юмди. Кўксида жангларда кўрсатган жасоратлари учун берилган ўндан ортиқ жанговар орден ва медаллари бор эди. Қолаверса, тинчлик даврида ҳам колхозда тинимсиз, ҳалол меҳнат қилиб, элу юртга фойдаси теккан эди. Қишлоқ Совети, колхоз раҳбарлари шундай кишиларни эъзозламаса, кимни эъзозлайди, ахир!?

Р. УСМОНОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди, Янгийўл район «Коммунизм» колхози.

* * *

Шунингдек, «Кимга аза, кимга...» мақоласи юзасидан жойларда амалга оширилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар тўғрисида П. Ғиёсов (Тошкент), М. Кенжаев, Т. Раҳматуллаев, С. Мўминова, Т. Тўйчиев (Самарқанд), Т. Эргашев (Андижон), Б. Алматов, А. Мамарасулов (Навоий), М. Мўминова (Наманган), Н. Шеров (Бухоро), Х. Ҳакимов, Ў. Бердиқулов (Қашқадарё), Х. Марипова (Фарғона)лар ҳам ёзиб юборганлар.

Редакция қимматли вақтини аямай мақолага муносабат билдирган барча газетхонларга миннатдорчилик билдиради.

РАСМИЙ ЖАВОБ

Избоскан район партия комитети «Совет Ўзбекистони» газетаси 1987 йил 21 январда эълон қилган «Кимга аза, кимга...» сарлавҳали мақолада шу куннинг долзарб масаласи кўтариб чиқилган, деб ҳисоблайди. Унда турмушимизда ҳамон яшаб келаётган эскилик сарқитларини фош этиш билан бирга, партия ташкилотлари ва маҳаллий Советлар эътибор бермаётган қирраларга ҳам яққол кўрсатиб берилган.

Янгича анъана, маросим ва удумлар базасида социалистик турмуш тарзини такомиллаштириш бўйича район кенгашининг тавсиясига асосан шаҳар ва қишлоқ Советлари ижроия комитетлари раисларига аҳоли йиғинларини ўтказиш ва барча маросимларни қайта тартибга солиш топширилди. Шу асосда 21 та аҳоли зич яшайдиган пунктларда халқ йиғинлари ўтказилиб, мақола кенг жамоатчилик орасида ўқиб эшиттирилди ва муҳокама қилинди. Материалда кўтарилган муаммолар халқ томонидан кенг қўллаб-қувватланди ва маъқулланди.

Йиғинларда маърака, етти, йигирма, қирқ, ҳайит ва йил оши сингари ортиқча маросимларни мутлақо ўтказмасликка қарор қилинди. Шунингдек, тўйларни бир кунлик қилиш, ортиқча кийим-кечак, кўрпа-тўшакларни камайтириш тадбирлари келишиб олинди.

Жойларда ўтказиладиган маросимларни бошқариш учун маҳалла комитетлари қошида коммунистлар, депутатлар, комсомол активлари ва обрўли кишилардан иборат комиссиялар тузилди.

Район партия комитетида партия, совет, жамоат ташкилотлари, хўжалик, корхона ва муассасалар раҳбарлари иштирокида бўлиб ўтган йиғилишда яқинлашиб келаётган Хотира кунини уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Хотира кунида қишлоқ ва шаҳардаги қабристонларни тозалаш ва тартибга келтириш, «Навбаҳор» байрамини муносиб нишонлаш борасида ҳам аниқ тадбирлар белгиланди. Мақолада айтилган фикрлар хусусида аҳоли йиғинларини ўтказиш ва қарорлар қабул қилиш билангина чекланиб қолмай, бу ишни келгусида амалда давом эттиришга келишиб олинди.

Мақола юзасидан бошланган амалий ишларнинг дастлабки натижалари район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимида кўриб чиқилди ва навбатдаги вазифалар белгиланди.

М. МАМАТАЗИЗОВ,
Избоскан район партия комитетининг биринчи секретари.

• Фикр • Мулоҳаза • Муносабат

ТИРИКЛАР БУРЧИ

ЯҚИНЛАШИБ келаётган Хотира куни муносабати билан «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири А. Бойқўзиев Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари, шаҳар ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи М. У. Ниёзов билан учрашиб суҳбат қилди.

— Марат Умарович, суҳбатимизни республикамизда анъанага айланиб бораётган Хотира кунининг аҳамиятидан бошласак...

— Жуда яхши. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ 1986 йил 30 март куни республикамизда биринчи марта Хотира куни нишонланди. Бу кун Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун курашган, Улуғ Ватан уруши фронтларида Ватан озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилган, ўз меҳнати билан мамлакатимиз шуҳратига шуҳрат қўшган кишилар хотираси миннатдорчилик билан эсланадиган кун бўлиб қолди.

Шаҳримиз зиёратгоҳларида ўша куни ўн минглаб кишилар қўлларида гул, кетмон, белкурак, супурги, чўтка-бўёқ, гулқайчи, челак билан авлодлари қабрини тозалашди, панжараларни бўяшди. Дарахт-гулларни буташди. Минглаб мевали-манзарали дов-дарахтлар, гул кўчатлари ўтқазилди.

— Дарҳақиқат, биринчи марта ўтказилган Хотира куни ҳамшаҳарларимиз қалбида чуқур из қолдирди. Ўтган авлодларга бўлган ҳурмат-эҳтиром, партия-ҳукуматимиз қарорларига бўлган садоқат яна бир бор ўзини намоён этди. Навбатдаги Хотира кунини қандай ўтказиш кўзда тутиляпти?

— Комил ишонч билан айтиш мумкинки, бу йилги Хотира куни ўтган йилдагидан кўра янада уюшган, бутун шаҳар аҳли ҳамжиҳат бўлиб зиёратгоҳларнинг обод бўлишига ўз ҳиссасини қўшишни муқаддас бурчи деб билган ҳолда ўтади. Бу умумхалқ ишида хонадонлар, маҳалла комитетлари, район ижроия комитетида ташкил қилинган қабристон маслаҳатчилари актив иштирок этишлари, ҳар бир маҳалла ўзига бириктилган участкадаги шийпонларни ремонт қилиш, бўяш, дарахт ва гулларни буташ, тагларини юмшатиш ва тозалаш ишларида жонбозлик кўрсатиши керак.

— Тошкент шаҳрида ташкил этилган «Гули сиёҳ» хизмати ҳақида газетхонларимизга гапириб берсангиз?

— Киши бошига мусибат тушмасин. Яқин одамингдан жудо бўлганингда нима қилишингни, кимдан ёрдам сўрашингни билмай, гангиб қоласан. Қариндош-уруғларнинг бири қабристонга, бири поликлиникага, бири ЗАГСга, яна бири ўлим билан боғлиқ керакли нарсаларни топиш учун тарқаб кетади. Инсон бошига тушган жудолик мусибатини бирмунча енгиллатадиган, дардига ҳамдард бўладиган оғир пайтда ёрдамга келадиган «Гули сиёҳ» номли муассаса борлигини ҳали кўпчилик билмайди. 1979 йилда Тошкент шаҳар Советининг қарори билан гражданларга хизмат кўрсатиш бошқармаси қошида «Гули сиёҳ» хизмати ташкил этилди. Унинг вазифаси азадор хонадонни дафн маросимига оид керакли нарсалар билан таъминлашдир. Маълумки, дафн қилиш учун зарур бўлган нарсалар ҳеч кимнинг уйида тайёр турмайди. Шундай пайтда «Гули сиёҳ» кишилар дардига оро киради.

БИЗНИНГ СПРАВКА

Сўнгги ўн йил ичида Тошкент шаҳрида жойлашган мозорларда 2600 квадрат метр бетон девор ўрнатилди. 170 минг квадрат метр асфальт ётқизилди. 17 минг метр ариқлар барпо этилди. 22 минг квадрат метр ичини бетон плиталардан йўлкалар тўшалди. 11 минг метр суғориш шохобчалари барпо этилди. 300 минг тупдан ортиқ турли дарахт, гул кўчатлари ўтқазилди.

— Ёрдам турларини аниқ мисолларда ифодаласангиз?

— «Гули сиёҳ» гражданларни зарур материаллар, гулчамбарлар, махсус машина билан таъминлайди. Музикачилар юборади. Қабристондан жой ажратиб, қабр ковлаттиради.

Бу муассасанинг хизмати азадор оилаларнинг дардига малҳам бўлмоқда. Агар 1981 йил охирида 81 минг сўмлик хизмат кўрсатилган бўлса, беш йил ўтгач, бу рақам 122 минг сўмга ўсди. Махсус машиналар бундан олти йил олдин кишиларга 4 минг 750 соат хизмат этган бўлса, ўтган йили салкам 20 минг соатга кўпайди. 1981 йили 1300 та гулчамбар тайёрланган эди. Ўтган йили бу кўрсаткич ҳам 3200 тага ортди. Бу рақамлардан кўринадики, оғир дамларда «Гули сиёҳ» хизматидан фойдаланувчилар сони ошиб бормоқда.

«Гули сиёҳ» ихтиёридаги гулчилик цехи, 20 дан ортиқ машина одамлар хизматига шай. Ҳар йили 100—110 минг сўмлик турли материаллар сотилади.

Аҳолига қулайлик яратиш мақсадида Дўмбрободдаги шаҳар қабристонида видолашув зали битказилиб, ишга туширилди. Зал мотам маросимига мослаштириб жиҳозланган. Видолашув столи ўрнатилиб, деворларга қора-қизил матолар илиб қўйилган. Видолашув пайтида мотам музикаси ижро этиб турилади.

— «Гули сиёҳ» кўрсатаётган хизмат турлари шаҳар аҳолисининг талабларини тўла қондиряпти, деб айта оласизми?

— Афсуски, йўқ. Лекин келгусида марҳумни сўнгги йўлга кузатиш билан алоқадор барча юмушларни бошидан охиригача ана шу ташкилот зиммасига юклаш назарда тутилади. Иттифоқимизнинг қатор шаҳарларида бу иш намунали йўлга қўйилган. Биз ҳам ана шу шаҳарлар тажрибасини ўзимизда тўла жорий этишимиз керак. Бунинг учун эса қўшимча ходимлар, машиналар, энг асосийси комплекс хизмат кўрсатиш имкониятига эга бўлган алоҳида бино керак бўлади. Ана шу бинода ўлимни рўйхатга олиш, страхование ёрдами кўрсатиш, ЗАГС справкаси билан белгиланган миқдордаги маҳсулот (гўшт, кондитер ва ҳоказо)ларни бериш, ҳарбий учетдан чиқариш, паспортларни йиғиб олиб тегишли идораларга топшириш, махсус кийим-бошларни сотиш ва прокатга бериш, қўйингчи, ўлим билан боғлиқ бўлган бутун юмушларни марказлаштириш ниятидамиз. «Гули сиёҳ» хизматининг жойларда (икки-уч район ўртасида) таянч пунктларини ҳам очиш мумкин. Бу тадбирлар тўла амалга ошса гражданларга мотам ғамини ва ташвишини янада енгиллаштириш имконияти бўлади.

• Спорт

ШАХМАТ БУРЧАГИ

ИЗЛАНИШЛАР ВА ЕЧИМЛАР

Халқаро арбитр М. МУҲИДДИНОВ бошқаради

Улуғ рус ёзувчиси Лев Толстой: «Шахмат ажойиб нарса. Ўйин пайтида иш чарчоғини ёзамиз. Ҳамда ҳаёт ғам-ғуссалари-ю ташвишларидан ҳоли бўламиз» деб қадимий шатранж ўйинига юқори баҳо берган эди. Республикамизда шахматга қизиқиш катта экани «Шахмат бурчаги» вазифаларига топилаётган жавобларда ҳам намоён бўлмоқда. Бизга мактуб ёзаётганлар орасида мактаб ўқувчиларидан тортиб, турли соҳадаги мутахассисларгача борлиги қувончли, албатта.

Бугун кўпчиликка ҳавола этилган «Этюд № 1» билан «Масала № 3» вазифаларининг жавобларини маълум қиламиз.

ЭТЮД № 1. 1. h7+! Kpg7 2. h8Ф+!! Kp:h8 3. Kpf7!! Лf1+4. Cf6+ Л:f6 5. Kp:f6 Kpg8. 6. g7 ва оқлар ютади.

МАСАЛА № 3. 1. Фh7+ K:h7 2. Kg6+Kpg8 3. Cd5X.

Ҳар иккала вазифа юзасидан редакциямиз беш юздан ортиқ мактуб олди. Мухлислар этюд ва масалани тўғри ечиш борасида изланганлар. Фақат айрим мухлислар ўз жавобларини сўз билан ифодалашга ҳаракат қилишибди. Шунга қарамай, ишқибозларнинг аксарияти шахмат «алифбеси»га монанд жавоблар ёзишга ҳаракат қилишаётганлигини эътироф этиш керак. Зотан, жавоблар открытка, почта карточкасида йўлланса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Шунингдек, ечилаётган масаланинг номери кўрсатилиб, «Шахмат бурчаги»га ёзувини қайд этишни ҳам унутмаслик лозим.

Энди жавобларни тўғри ечган ишқибозлар билан таништирамиз: Янгиқўрғондан А. Нурматов, Комсомолободдан Н. Холмирзаев, Чироқчидан Ў. Мухтороввлар ҳар иккала вазифани тўғри ҳал этишган. Ч. Бобоев (Олот), Ж. Рўзиев (Самарқанд), М. Мансуров, О. Эшонқулов, Ю. Сапарбоев (ҳаммаси Пахтаобод), Қ. Бекназаров (Гулистон), Н. Бекпўлатов (Деҳқонобод), Т. Примов (Шаҳрисабз), Ҳ. Тошанов билан А. Қоржовов (Шўрчи), З. Бойтўраев (Оққўрғон), Н. Тўйчиев (Ленинск), А. Сувонқулов (Жиззах), Х. Кўчов (Ленинобод), Э. Раҳимов (Фориш), Б. Шерматов (Хазорасп), В. Шералиева (Ҳаққулобод), А. Жўраев (Задарё), Ҳ. Маҳмудов (Балиқчи), Э. Қутлимуродов (Беруний), К. Хожанова (Қўнғирот)лар 3-масалани ечишда тўғри йўл танлашган.

Дона суришда анча малака оширган шахматчилар учинчи масалани енгил билиб, бироз мураккаброқ вазифалар ҳавола этилишини сўрашган бўлса, кўпчилик этюдни ҳал этишда анчайин қийналгани маълум бўлди. Шунга қарамай, мухлислар этюдга ҳам аниқ жавоблар топишибди: Шўрчидан М. Акабоев билан М. Абдуназаров, Қувасойдан А. Нуралиев, Попдан С. Холмирзаев, В. Эгамбердиев ва Я. Эргашев, Хазораспдан А. Болтаев, Балиқчидан Ҳ. Маҳмудов, Қумқўрғондан Х. Холмўминов, Марҳамат районидан Х. Тоҳиров, Наманганадан А. Сотволдиев, Қаршидан Д. Расулов, Бахмалдан Ў. Қаҳҳоров, Боёвутдан А. Эрматовлар вазифани тўғри ечишган.

Шу билан Этюд № 1 ва Масала № 3 вазифалари бўйича мухлислар билан ўзаро мулоқотларимизни якунлаймиз. Келаси шанба куни навбатдаги вазифани эътиборингизга ҳавола этамиз.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1987—1988 ўқув йили учун
СИРТҚИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФЛАРИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИЛГАН, ЎРТА МАКТАБНИ ТУГАТГАНДАН СЎНГ БИРГИНА ХЎЖАЛИКДА КАМИДА БИР ЙИЛ МЕҲНАТ СТАЖИГА ЭГА БЎЛГАН ИЛҒОР КОЛХОЗЧИЛАР, ИШЧИЛАР ҲАМДА ЎҚУВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БРИГАДАЛАРИНИНГ АЪЗОЛАРИ БЎЛГАН УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИНИНГ БИТИРУВЧИЛАРИ ХЎЖАЛИКЛАР ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Институт ва унинг филиали агрономлар, агрохимиклар ва тупроқшунослар, мева-сабзавоткорлар ва узумчилар, ўсимликларни ҳимоя қилувчилар, пиллакашлар; зооинженерлар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этувчи экономистлар, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби бўйича экономистлар тайёрлайди.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар ректор номига ариза, иш жойидан йўлланма, ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), ишлаб чиқариш ва партия-комсомол характеристикаси, 8 дона фотосурат (3х4 см), медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма тақдим этадилар.

Агрономия ва зоотехния мутахассислигига кирувчилар билан биология ва математикадан суҳбат ўтказилади.

ҲУЖЖАТЛАР 10 МАРТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. СУҲБАТЛАР 15 МАРТДАН 25 МАРТГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Тингловчилар сафига қабул қилиш 26 мартдан 31 мартгача.

МАШҒУЛОТЛАР 1 АПРЕЛДАН БОШЛАНАДИ.

Сиртқи тайёрлов бўлимида битириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтган тингловчилар, институтнинг сиртқи ва кундузги бўлимларининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Адрес: 700183, Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими. Телефон 62-23-02.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ
I курсга 8-синф, II курсга 10-синфни битирганларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қуйидаги мутахассисликлар бўйича темир йўл транспорти техникларини тайёрлайди: тепловоз хўжалиги, изотермик вагонлар ва совутиш хўжалиги, алоқа (темир йўл бўйича телеграф-телефон алоқаси мутахассислиги: телеграф, телефон, радио, фақат 10-синфни битирганлар учун), **темир йўл транспортида автоматика ва телемеханика, радиоалоқа ва радиоэшиттириш** (фақат 10-синфни битирганлар учун), **темир йўл электровоз хўжалиги, темир йўл транспортини энергия билан таъминлаш ва энергетика хўжалиги.**

Аризалар 1 июндан 31 июлгача 30 ёшгача бўлган ҳамма гражданлардан қабул қилинади (10-синфни битирган ўқувчилардан 1 июндан 14 августгача).

Қабул имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Техникумда сиртқи бўлим ҳам бор.

Техникум адреси: 700167, Тошкент шаҳри, Л-167, 2-Сарикул кўчаси, 3-уй (55, 66, 161-автобусларнинг «Темир йўл транспорти техникуми» 1, 2, 5, 7, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Сарикул» ёки «Будённий кўчаси» бекатлари). Телефонлар: 32-40-85, 32-43-25, 32-44-96.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ТИЛ ВА АДАБИЁТ ИНСТИТУТИ
СИРТҚИ АСПИРАНТУРАГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

адабиёт назарияси, СССР халқлари тиллари (ўзбек тили).

Ҳужжатлар 29 мартгача қабул қилинади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, 170-алоқа бўлими, Мўминов кўчаси, 9-уй (илмий котибга).

●

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
И. В. СТРЕЛЬЦОВ НОМИДАГИ 1-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ
(700005, Тошкент шаҳри, 8 Март кўчаси, 57-уй)
РЕМОНТ УЧУН ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ГАЗ-51-52 ДВИГАТЕЛЛАРИНИ
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

●

Футбол
ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
1 МАРТ СОАТ 16.00 да
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — ЭКВАДОР ТЕРМА КОМАНДАСИ ЎРТАСИДА ХАЛҚАРО ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ
ЎТКАЗИЛАДИ.
Билетлар стадион кассаларида сотилмоқда.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Келинлар қўзғолони** (билетлар сотилган), I/III да **Бой ила хизматчи** (12.00), **Ойна** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/II да **Кулги кечаси** (15, 19.00), I/III да **Аршин мол-олон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **«Вестсайд-87»** (19.00), I/III да **Отасининг қизи** (12.00).

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **2 бўлимдан иборат катта ранг-баранг программа.**

Ўзбекистон ССР Олий суди коллективи Ўзбекистон ССР Олий судининг собиқ аъзоси

Шотурсун Қорабоевич ҚОРАБОЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СССР Ички ишлар министрлиги олий инженерлик ёнғин техника мактабининг Тошкент факультети раҳбарлиги, партия ташкилоти ва шахсий состави умумий илмий фанлар кафедраси бошлиғи, ички хизмат подполковниги М. Х. Маҳмудовга онаси

Муҳаррам МАҲМУДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

28 февраль, шанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Л. Кондирев шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.55 — АБВГДейка. 10.25 — «Палитра» тележурнали. 11.10 — Ёшлар қўшиқ айтиб рақсга тушадилар. 11.20 — Улар Афғонистон расмини чизадилар. 12.00 — Инсон. Ер. Коинот. 12.30 — Ҳамдўстлик. 13.00 — СССР Касаба союзлари XVIII съезд делегатлари ҳикоя қиладилар. 13.15 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 13.45 — Дунё воқеалари. 14.00 — Ошкора суҳбат. 15.30 — Бадиий фильм. 16.50 — Иккинчи Бутуниттифоқ халқ ижодиёти фестивали. 17.20 — Бадиий фильм. 17.35 — «Смеричка» ансамблининг чиқиши. 17.45 — Жонли табиат. 18.45 — 9-студия. 19.45 — Мультфильмлар. 20.25 — «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 2-серия. 23.10 — Телетомошабин ҳамроҳи. 23.40 — Янгиликлар. 23.45 — Италия қўшиқлари фестивалида.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — Бадиий фильм. 12.10 — К. Федин. Ижоди саҳифалари. 13.20 — «Маруся хола». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 15.30 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — «Қўшиқ қувончдир». Фильм-концерт. 16.40 — Останкино концерт студиясида учрашув. 18.25 — Реклама. 18.30 — Спорт программаси. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровья. 21.30 — Время. 22.05 — Тео Адам таклиф қилади. 23.20 — Янгиликлар. 23.30 — Чанғи спорти.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Ҳужжатли фильм. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Мусиқали дақиқалар. 8.30 — Время. 9.10 — Телефильм. 9.40 — Ёш олимлар телеклуби. 10.10 — Ўзбекистон спорти. 10.50 — Ўзбек киносининг барҳаёт анъаналари. 11.50 — «Ур тўқмоқ». Спектакль. 13.30 — 300 прокат стани. 14.00 — Ёшлик. 15.05 — «Умид». 18.00 — Дўстлик экрани. 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мактаб ислоҳоти — ҳаётга! 20.15 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш: муаммолар ва изланишлар. 23.05 — Телеминиатюралар.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — «Танишинг»: янги овозлар. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Итальян эстрадаси артистлари ижро этади. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Ветеранлар сўзлайдилар ва ёзадилар. 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Мусиқа ва саҳна. 18.15 — Совет-афғон дўстлиги сарчашмасида. 18.30 — Ижодиёт оламида. 19.20 — Ёшлик. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30 — Шанба оқшомида. 22.30 — Достонлардан қўшиқлар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.